

"Kanadai Magyar Újság"
 egyetemes a
"KANADAI MAGYAR HIRLAPPAL"
 Kanada és az angol birodalom legelterjedtebb, leghíresebb magyar hetilapja amely mindenkor északi-nyugati védi meg az idegenbe szakadt magyarság érdekeit és a kanadai polgárokat megillető jogokat igyekszik kivívni minden honfitársunk számára.

Eltérítési díj egy évre: \$3.00. Az Otáziába és külföldre egy évre \$4.00. Szerkesztőség és kiadó: Hivatal 375 Hargrave St. WINNIPEG, Man.

BRANTFORD
 BRIDGEBURGH
 CALDORA
 CHIPPAWA
 CROWLAND
 FORD CITY
 FORT BELLA
 FORT WILLIAM
 GAINESVILLE
 GLENORA
 HALIFAX
 HAMILTON
 HITCHCOCK
 MONTREAL
 NEW WATERFORD
 NEW WATERFORD
 OSLOVA
 OTTAWA
 PORT COLBORNE
 PORT ROBINSON
 QUÉBEC
 ST. CATHARINES
 SPRING HILLS
 SUDBURY
 SYDNEY
 TORONTO
 WELLS
 WINDSOR

Kelet- és Nyugat

Kanadai Magyar Újság

BEKÉVÁR
 CANA
 CALGARY
 COALBURST
 EDMONTON
 ESTEVAN
 HALLMOK
 KAPOVÁR
 LEASKA
 LETHBRIDGE
 NORBURY
 OTTAWA
 PLUNKETT
 RAYMOND
 REGINA
 SASKATOON
 SASKONHILL
 SOKHALON
 SZKELYFOLD
 SUMAS
 TABER
 VANCOUVER
 WAKAW
 WYTHVEN
 WHITWOOD
 YORKTON

"Canadian Hungarian News"
 Combined with the
"CANADIAN HUNGARIAN JOURNAL"
 An Independent Weekly
 Published in the Magyar Language. Circulating in all the Provinces of the Dominion of Canada and largest of all Hungarian Papers within the entire British Empire.

Editorial Offices and Printing Plant
 375 Hargrave St., WINNIPEG, Man.
 Yearly Subscription \$3.00
 to Foreign Countries \$4.00

CANADIAN HUNGARIAN NEWS

VOL. IX. EVFOLYAM

375 HARGRAVE ST. WINNIPEG, MANITOBA. 1932. FEBRUÁR 18 CSÜTÖRTÖK

No. 7 SZAM

TRANSPLANTING A NATION'S SOUL
 THE TORONTO HELICONIAN CLUB AND MUSICIANS APPRECIATES MAGYAR CULTURE — GREAT OVALION GIVEN TO FOLK MELODIES

An article by G.C.M. WHITE, reprinted from "THE MAIL AND EMPIRE" TORONTO

"We cannot speak for the old land," said Miss Nella Jefferis, "but we can speak for Canada. May all the warmth that has been brought to this country find an answering warmth in us". The words were touched with emotion, for they came at the end of an emotion-stirring hour, when a glimpse had been given of the soul of a people with a civilization of a thousand years behind them, and the members of the "Heliconian Club" and its friends who heard them, found an echo of the president's brief sentence in their hearts.

Guests of the club at luncheon yesterday were Lulu Putnik, the Canadian-born Hungarian pianist, who is the wife of Béla Bácskai Payerle, the editor of the Hungarian newspaper in Winnipeg. They were introduced by Miklós Hornyánsky, the well-known painter and etcher, who referred to the editor as one of the leaders of the 100,000 Hungarians who have come to Canada with the desire to become true Canadians, while keeping the love of their, own dear land deep within them.

Lulu Putnik then slipped to the piano and from its keys came the cry of the ancient songs of Hungary collected by a modern musician, songs with delicate, flute-like notes, songs with crashing minors, that have never before been heard outside their birthplace. Then came the better-known and more popular folk songs — songs of snow in the market-place, of the homing of the warship, with her flags flying; the lament of the girl who was not to wed her lover, but was to be given to the man with the six oxen.

Lastly she returned to the piano from bowing her acknowledgements to a storm of applause and under her fingers the great bells tolled and the guns pounded out their wrath and there were the wild cries of an angered people for a Hungarian musician was interpreting the horror of Liszt, who had seen the slaughter of three friends among the 13 Hungarian generals slain through Austrian treachery in the rebellion of '49. The audience could not help but feel the pressure as Liszt's tremendous chords came with orchestral strength from the piano, each note filled with the protest of a people into whose soul the iron had entered.

Then the editor rose to speak, almost too much touched, to deliver the message he desired in a tongue new to him. His people, he said, (and he has gone among them in all parts of Canada) are in great danger of losing their best characteristics — love of the land, music, art, handicrafts.

"Assimilation is a difficult problem," said this man who has been farmer, lumberman and now editor. "We are the people who want to be good Canadians. But we know that we shall not be as good Canadians as we should be if we lose that 1,000 years of culture that lie behind us. For centuries we have struggled to keep back the barbarism of the east. Now we have nothing — our country is entirely ruined, we have no facilities wherewith to keep alive the culture that is to be found everywhere, even among our peasants. Our raw materials have been taken from us, our coal and wood and other useful things. Those who have come here have come with borrowed money and those of you who know something of interest rates in Roumania will know that that means 20 per cent. interest. Yet there is no Hungarian who has not hope that the old land will survive, nor none without faith in his new home, Canada. But we need your help and encouragement that we may keep our ideals, our art, our spirit."

Igazságot Estevannak!

ORVOSOLNI KELL A BANYÁSOK SÉRELMEIT — KÖZEL EGÝ HARMADDAL KELLENE EMELNI A MUNKABÉREKET — ÁRTATLANNAK MONDJÁK RÉVAYT BANYÁS-TÁRSASÁI

Még bizonyára emlékeznek olvasóink arra a végzetes mult év szeptember 30-iki napra, amikor magyar vér folyt Estevan kis saskatchewan bányaváros főuccáján. A sajnálatos esemény — mint azóta kétségkívül bebizonyosodott — néhány felülgatott bányász, egy csoport ukrán asszony és két elhamarkodott fiatal csendőrszereplő zéséből keletkezett. A halálos sortüzzel végződő csetepatének semmiféle eredménye nem volt s most már az is nyilvánvaló, hogy amennyiben akkor nem izgatták volna fel a végzetes áttal a kedélyeket, a kiküldött par lamenti bizottság már régen befejezhette volna munkáját és elkezdhette volna a szükséges bányá-reformokat.

Mint a mult pénteki táviratok Estevanból jelentik, az úgynevezett Royal Commission elnöke, Wylie bíró most hozta nyilvánosságra a bizottság működésének eredményeit, melyek valóságos forradalmasítást fogják a saskatchewan szentérmelését. A tapasztalt bányamunkások és a leghivatottabb technikai szakemberek kihallgatása során nyilvánvalónak látszik, hogy az Estevan környéki bánya-termelés könnyen megsokszorozható, ha az illetékesek kellő érdeklődést fognak tanusítani a nagy prérítartomány ezen östermelési ágá iránt, és mihamarabb érvényre juttatják a szükséges intézkedéseket.

SPOHN MIHALYAT ÁTSZALLITOTTÁK REGINABA

Spohn Mihály honfitársunkat akit legjobb barátja McDonald meggyilkolásával vádolva a yorktoni bíróság halálra ítélt, a mult hétén átszállították a regina sírhalmába. A szerencsétlen honfitársunkat igen kimértette a tárgyalás izgalma s az ítélet, ugyhogy a rendőrök kénytelenek voltak tolokocsin kívinni az állomásra, mert annyira gyenge volt, hogy nem is tudott a lábaira állni.

Murányi Lajos felakasztotta magát

Pisak J. Eburne, B.C.-i honfitársunk szívességéből beküldött vancouveri angol újságból értesülünk, hogy a város közlelésében levő Ceperley parkban halva találták Murányi Lajost, aki a park egyik lugasában felakasztotta magát. A helyszínrérkezett rendőrség Murányi zsebében talált iratokból megállapította, hogy utolsó címe Ladner B.C. volt, ahol egy R. Gann nevű farmernél dolgozott. Az iratok között volt Murányi magyar utlevele és \$8.15 készpénz, valamint egy bankkönyv, mely azt mutatja, hogy Murányinak 150 dollárja van elhelyezve a ladneri bankban. A vancouveri rendőrség a városi halottszobába szállította Murányi holttestét és azonnal értesítésbe lépett a ladneri hatósággal, hogy felderítsék, vajjon mi készítette Murányit végetes tettére.

MEGFAGYOTT A HÓVIHARBAN

Peter Regitign Silver Plains manitobai farmer mult csütörtök délután jeget szállított a Red Riverről tanyájára, amikor a mély hóban elesett és a 10 fokban hidegben nem tudott felkelni s a helyszínen megfagyott. A farmer holttestét csak másnap reggel találták meg a szomszéd farmerek. A két ló teljesen megfagyva meghalt és az őrködött a halott gazda mellett.

BETEGSZALLITAS REPÜLŐGÉPEN

G. Roberge 4 éves North Battleford-i kislány, aki lórugástól agyárzkodást szenvedett, megállapításra hírtelenében átalakított repülőgépen Saskatchewanba szállították. A városól nem messze a repülőgép motorhíba miatt kénytelen volt leszállni a Saskatchewan folyó jegére, ahonnan azután autót vitték a beteg a saskatooni St. Paul kórházba, ahol azonnal megoperálták.

KIBÉKÜLT MUSSOLINI A PÁPAVAL

Február 11.-én lépte át először a Vatikán határát Olaszország miniszterelnöke 1870 óta, amikor tudvalehetőleg megszünt minden összeköttetés a római pápa és az olasz állam között. A diplomáciai kapcsolatok válságát az idézte elő, hogy a Garibaldi szabadságshós által újjáalakított Olaszország nem volt hajlandó elismerni a pápai állam, a Vatikán kivételével jogait és bekebelezte a pápai államhoz tartozó területeket.

Im már három esztendője, hogy az olasz kormány és a pápai állam között megegyezés jött létre, melynek értelmében valamivel kibővítették a Vatikán határát, viszont ugyanakkor a pápa lemondott arról, hogy az 1870-es megállapodás értelmében fizetendő váltságdíj kérdése továbbra is szerepeljen fel nem vett követelés gyánant. Az olaszokra nézve ez annál is fontosabbnak mutatkozott, amennyiben a hatvan év alatt kamatos kamatokkal felgyövezett összeget már amugy sem tudták volna kifizetni.

A mult század nemzetközi politikai életének egy régi rákénjeje mult el, amikor 1929-ben megkezdődtek a tárgyalások a pápáság és az olasz állam között. Időközben ugyan nem egyszer keletkezett mellékkörülmények zavarták meg a közeledést, mult csütörtökön azonban végleg kibékült egymással az olasz állam és a Vatikán, amikor Mussolini kihallgatásán jelent meg a pápánál. A fascista Olaszország miniszterelnöke mint mindig, ezuttal is meglepett a világot valami különleges-séggel. Ugyanis negyedórával előbb érkezett, mint amikor várták s így még a mozifényképeszek sem örökíthették meg a történelmi érdekességet jelenetét amint átlépte a Vatikán küszöbét.

Im már közel két hete tart a svájci Genfben a leszerelési konferencia, mely mindeddig sajnos egyetlen eredményt sem tudott elérni. Egyesek ugyan azt hitték, hogy a franciák által előterjesztett nemzetközi "béke"rendőrség terve keresztülvihető azonban amint az egyes részletek tárgyalására került a sor, azok kiderült, hogy szó sem lehet ilyen álmoknak a gyakorlati életben való megvalósításáról. Különbösen igen gyanusnak látszott, hogy az egész tervezet tulajdonképpen egy leplezett francia csel, melynek hátterében a jelenlegi állapotok örökléte való fenntartásának gondolata rejlik.

Szokatlan hideg Európában

Londoni kábeljelentés szerint a jelenleg Rumániához tartozó Erdélyben, Bodok község mellett a nagy hófolyásban elakadt a rumán államvasutak egyik gyorsvonata. A rumán állapotokra jellemző, hogy a rossz állapotban levő hőek még csak meg sem tudják közelíteni a megakadt vonatot, amelyben eddig már 70 ember fagyott meg s ha nem tudnak idejében segítséget kapni valamennyien odavesznek.

Ugyancsak Rumániában 11 ember egy kocsin és a befogott négy lo halálra fagott az elhagyott országútton, míg Beszterében két nyomorgó család fagyott csontat a rettenetes hidegben. A tél szigorúságát jellemzi, hogy a Dunát is vastag jégpáncél borítja.

HORVÁTOR SZAG NEM BALKÁNI ÁLLAM

A "Toronto Star Weekly" február 13.-iki száma egy félsóvalas nagy cikkben emlékezik meg a horvátoznak mostanába megtartott konvenciójáról, melyen mintegy 80,000 kanadai horvát kiküldött képviselője tárgyalta meg a Kanadában szakadt horvátoz problémáit. A cikk írója W. H. Beattie beszélgetést folytatott a konvenció elnökével, Dr. Dolejal Oszkár horvát orvossal, aki elmondta Horvátoz részletes történelmét, amely szerint az utolsó horvát király 1100-ban egy útközben esett el. Örökös híján a barátságos és erős szomszédos Magyarország tudós királyát, Könyves Kálmánt hívták meg a trónra. Ezután négyszáz évig a legnagyobb barátságban voltak Magyarországgal, míg 1526-ban II.

Lajos magyar és horvát király a mohácsi csatában halálát lelelte. Azóta Horvátoz ép úgy, mint Magyarország az osztrák iga alatt nyugótt. A háború után Jugoszlávia magának követelte áll balkáni szomszédainal antant segítségével meg is kapott. Elmondja továbbá Dr. Dolejal, hogy Horvátoz mindig ellene volt a Szerbiával való egyesülésnek, mert a horvát népmecsmak más vallásu, de műveltség tekintetében is sokkal felette áll balkán szomszédainál. A beszélgetést az azzal fejezte be a horvát orvos, hogy Horvátoz sohasem lehet boldog Jugoszláviában s a legnagyobb ünnepek az lesz, amikor lerázzák a szerb igit, amelyért Radics István küzdött vértanú haláláig

AZ ÁRTERÜLETEKET IS BOMBAZZÁK A JAPANOK

Hope-Simpson angol admirális táviratilag tiltakozott a japáni kormányhoz az ellen, hogy a Chapel kerület árízvárosult-jait is állandóan bombázzák a japáni repülőgépek. Hope-Simpson tudvalehetőleg az árterületek mentési és segélyezési munkáinak vezetője, aki fegyvertelen angol katonák segítségével igyekszik enyhíteni a bajba jutott lakosok rettenetes helyzetén. A japánok állítólág újból Sanghai meghódított területreket elvesztésétől félnek és ezért támadnak minden gyanusnak látszó megmozdulásra.

AGYONÚTOTTE A FA

Nama Ram 42 éves hindu, a Fraser River B.C.-i farmján az erdőben fát vágott, amikor a viharos szél két hatalmas szárazfát kidöntött. Amint az egyik elől elugrott, a másik épp a fejére esett, úgyhogy a vele dolgozó testvére már csak holtan tudta kihúzni a szálfa alól.

RENDELJE MEG LAPUNKAT A KATHOLIKUS "ORSZEM" VAGY A REFORMATUS "FIGYELŐ" HAVI FOLYOIRATOKKAL EGYÜTT \$4.00 HELYETT \$3.25 KEZDEZMÉNYES ELŐFIZETESI DÍJ BEKÜLDÉSE ELLENÉSEN!

Teljes lefegyverezést!

Im már közel két hete tart a svájci Genfben a leszerelési konferencia, mely mindeddig sajnos egyetlen eredményt sem tudott elérni. Egyesek ugyan azt hitték, hogy a franciák által előterjesztett nemzetközi "béke"rendőrség terve keresztülvihető azonban amint az egyes részletek tárgyalására került a sor, azok kiderült, hogy szó sem lehet ilyen álmoknak a gyakorlati életben való megvalósításáról. Különbösen igen gyanusnak látszott, hogy az egész tervezet tulajdonképpen egy leplezett francia csel, melynek hátterében a jelenlegi állapotok örökléte való fenntartásának gondolata rejlik.

Im már közel két hete tart a svájci Genfben a leszerelési konferencia, mely mindeddig sajnos egyetlen eredményt sem tudott elérni. Egyesek ugyan azt hitték, hogy a franciák által előterjesztett nemzetközi "béke"rendőrség terve keresztülvihető azonban amint az egyes részletek tárgyalására került a sor, azok kiderült, hogy szó sem lehet ilyen álmoknak a gyakorlati életben való megvalósításáról. Különbösen igen gyanusnak látszott, hogy az egész tervezet tulajdonképpen egy leplezett francia csel, melynek hátterében a jelenlegi állapotok örökléte való fenntartásának gondolata rejlik.

FARKAS HE LYETT BARATJAT LÖTTE AGYON

A saskatchewan Nipawintól néhány mérföldre északkeletre tragikus végű vadászatra indult két jóbarát, J. Davidson és szomszédja L. Ducommen. A két honsteados fiatal legényember egymástól elválva néhány száz lépésre járták a sűrű erdőt, migmén Davidson az egyik bokorban farkast vélt mozozni, vállhoz kapta fegyvert és azonnal tüzelt. A következő pillanatban Ducommen vé-

resen került el a hóban. Davidson kétségbeesve gyorsan után vészlővést adott le, mire két testvére szánáll jött ki az erdőbe, amelyen Carrot River áttomásra vitte a szerencsétlen fátalembert, aki azonban már utködbe belehalt súlyos gyomrmersebbe. A Nipawint Mounted Police a lefolytatott vizsgálata után megállapította hogy véletlen szerencsétlenség történt.

LEGUJABB HIREK

ELENKUL A BUZAKERESLET a vilá piacon, mint azt Stevens birodalmi kereskedelemügyi miniszter kijelentette. Különbösen a kanadai buza értékesítésének lehetősége ígér javulást és a szakértők véleménye szerint két hónapon belül feltétlenül nagyobb mennyiségű kanadai kenyér megvárható rendelés, főleg Francia- és Olaszországból.

KETNYELVÜ LESZ A KANADAI DOLLAR, ha az ottawai képviselőház elfogadja és törvényerőre emeli Boulanger, a Quebec állambeli Bellachase kerület országgyűlési képviselőjének azon javaslatát, melynek értelmében a kanadai pénznemre ezuttal franciái is rányomnák a szöveget. Előreláthatólag azonban a franciák tervtét aligha szavazza meg a parlament.

DONTO MÉSARLASRA KÉSZÜLNEK a kínaiak és a japánok Sanghai vértartata környékén. Bár a bajlósítu viharéltti csendben egyesek a kiégveze jelét látják, a helyzet alapos ismerői végoz leszámolású látnak a titkos készülődéseket mögött. Emellett Japán óriási politikai eredményt ért el Mandzsuriában, amikor az ottani csapatokot vezényelő kínai tábormékok támogatását megnyerte egy "független" Mandzsur Birodalom tervének. — Kanadai kínaiak az utóbbi hetek folyamán több száz ezer dollárt küldtek szorongott hazájuk kiségitésére.

MEGHALT A DETEKTIVREGENYEK nagymestere, Edgar Wallace angol író, aki nem kevesebb mint 1,300 elbeszélést, több mint 200 regényt és 20 szindarabot írt, melyek legnagyobb része óriási sikert ért el. Egy londoni árva házból indult el pályáján és hírhettes nékülülözések árán csekkarta ki a világ elismerését a maga számára. Csaldjától távol, a californiai mozvárosban érte a halál, ahol éppen regényeinek megfilmesítésén dolgozott.

GVYUJTOGATAS VADJAVÁL került a vádoltakk padjára Sudbury leg gazdagabb üzletembere, Bill Mason, akinek vagyona eléfte a harmadmillió dollárt. A hatóságoknak csak most vált gyanus, hogy a mult szeptember 6.-ikán lángbaborult Mason-féle autógarázs gonddalanc elökészített gyújtogatás következtében pusztult el.

BRITISH COLUMBIA MUNKANÉLKÜLIEINEK teljes elhanyagolásával vádolták a ceandestengeri tartomány ellenzéki képviselői a birodalmi kormányt, amikor megállapították, hogy részletkérdésekről folyó viták miatt Ottawa még ma sem utalta ki azon összegeket, melyekkel segíthettek volna az eláttatlanokon. Gordon bevándorlásügyi és egyuttal utjonnan kinevezett munkaügyi miniszter válaszótt a vádakra, azonnali orvoslást ígérván.

REGINA LESZ AZ EGYESITETT PRÉRITARTOMÁNYOK fővárosa, ha az ottawai, valamint a manitobai és albertai kormányok magukévü tésszik Webb winnipeg polgármester tervét. Eddig ugyanis álltalában azon a véleményen voltak, hogy Winnipeg városa pályázik a "Nyugatkanada fővárosa" címre, azonban Webb legutóbbi kijelentése Regina részbe biztosította az elsőbbséget. Mint már meglrtuk, a három prérítartomány kormányzatának egyséttével sok millió dollárt takaríthatnának meg az adóllátóknek.

MACNICOL TORONTÓI KÉPVISELŐ részletes előterjesztést nyújtott be a birodalmi kormányhoz, melyben a számadatok egész halmazzává biztanyítja, hogy a King volt miniszterelnök és az ellenzék több kimagasló tagja által már régóta követelt parlamenti válsó-ból elökészített országos szakszolgálat az ország lakosságának helyzetén. A bizottságunk ugyanis feladata volna, hogy mindenegyes használhatóknak ígérkező megoldást megfontolás tárgyává tegyen és azt nem a kormány, hanem a népműlttök szemszögből megítélve, segítsen orvosolni a bajokat.

MILYEN FURCSA!

Manapág az emberek valahogy sokkal többet foglalkoznak saját maguk és mások életével, a jelenlegi és jövő boldogulásukkal, mint régen. Milyen furcsa is beszélgetni ma a régi jó világban élt öreg emberekkel, olyanokkal akik ha nehezen is dolgoztak — de találtak megélhetést, jövőt és nem voltak kényserítve, hogy másoknál kegyelem-kényéren tengessék életüket.

Milyen szomorú ezzel szemben a mai kor emberének helyzete. Ülnek, összebujnak, tárgyainak; beszélgetnek; vitatkoznak; mindennel próbálják agyonütni a lassan muló órákat, napokat. — csak nem terveznek. Mit is terveznének, hiszen azt sem tudják mit hoz a jövő. Mit is terveznének, mikor a ma gondolja nehezedeik vállukra. Minek is gondolnának messzebbre, mikor nem igen tudnak nagyon változtatni helyzetükön, mikor ott vannak az ország, a világ vezetői, rátermett emberek — akik hivatva vannak úgy vinni a rájuk bízottakat, hogy az mindenkinek megelégedésére legyen.

Milyen furcsa, hogy ezek a világot rendes kerékvágásába visszahelyezni akaró nagy politikusok most összejöttek, "örök"-békéről tanácskoznak, amikor a távoli keleten emberek, fő emberek százai pusztulnak háború alatt. Mégis csak furcsa, hogy milliók tiltakoznak a politikai küzdelmek eme embertelen módja ellen, mikor csupán egy-két ember szava és elgondolása dönt ki. Az is furcsa, hogy teljes katonai leszerelésről beszéltek a győztes háború után és azóta is. Le is szerelték a leggyőzötteket és ők még féltek, félnek ma is és félni fognak továbbra is saját lelkiismeretüktől. Tehát fegyverkeznek, katonát tartanak, képeznek, hadihajót; tankot; repülőgépet; gázbombát gyártanak, harseregek felvonulására alkalmas vasutat, műutat eredményeket építenek. — Azonban ezek leszereléséről, megsemmisítéséről tanácskoznak.

Az emberek millió niunkára várnak!

De milyen furcsa tervezgetni a jövőről ha úgy is gondolkoznak sokan, hogy "minek a munka, mi megélhetés akarunk"? — És akadnak gazdag emberek, milliomosok, akik vagyontuk áldozzák fel és adományozzák a munkástömegek támogatására, betegük gondozására, gyermekek tanítására; rokkantjaik; öregjeik gondatlan megéltetésére, ugyanakkor a tudomány előbbvitelére, művészet fejlesztésére, zene és irodalom haladásán örködnek. Mikor kormányok, társadalmi szervezetek megkérdik a munkanélküliek elhelyezkedésében. Fizetnek annak, aki kímény farmra és annak, aki tartja. Nem sokat; de fizetnek; csak hogy már előre gondoskodják ki-ki a tavaszi munkák megindulásakor saját maguk elhelyezkedéséről.

Furcsa, az emberek megélhetést várnak!

A városi munkanélküliek nagy tömegei lézengnek az idegőrlő várakozásban. Egymást látogatják, sokan kártyáznak, nagyon sokan. Pénzbe! A munkanélküliek egymástól nyerek a munkanélküliség centijét, "pul-rumok"-ban fogyasztják egymás lyukak zsebjeit. De ez igaz. — Unatkoznak, nincs mit csinálni, hát szórakoznak. Agyonütik az időt addig míg kitavaszodik. Azonban nem gondolnak arra, hogy az idő csak elmúlik, de a megindult szenvedélye megmarad, sötétedik. Sokan legyőzik, de lesznek akik nem tudnak magukon uralkodni — tovább is játszanak. Ez az árnyoldala többek között a munkanélküliségnek. Talán mégis csak jobb lesz a munka, mely megélhetést ad, — mint megélhetés munka nélkül!

Vannak azután, akik tanácskozásban keresik a maguk és mások szórakoztatását. Az "okosak" beszélnek. Jó gondol-

lataikat, rossz végrehajtásban erősítetik, rábeszélnek saját meggyőződéseiket hallgatóikra és iparkodnak híveket szerzeni maguknak. — A legokosabbak pedig hallgatnak. — Akadnak született hadvezérek, kik egészen tisztán látják a katonai helyzetet. Nem hisznek Németország letérésében, esküsznek a franciák bukására. Aztán a japán-kínai csatározást — mondják — csak nem nézi tétlenül a szovjet! De ha ez megindul, akkor magával rántja a többi is. És így tovább — de ugyanakkor tudják, hogy csak egy-két ember látja tisztán a világ helyzetét — és azok irányítják azt a saját szájuk-ize szerint!

Milyen furcsa az emberek politikizálnak!

MAGYAR FUTBALISTA-SORS...

Montevideo, Uruguay. A sors néha különös játékokat üz... Megnyertük Uruguay bajnokságát. Veretlenül. Ujjongani kellene az örömtől s mégis... Tragikus eseményről kell beszámolni. Olyan drámai eseményről, amely csaknem kiütötte kezünkkel a bajnokságot. Olyan drámai esemény, amely arra figyelmeztet, hogy minden mulandó, hogy minden öröm mögött szomorúság tanyáz. Néha mérhetetlen szomorúság... Hozzem előlőrl.

Dassz és heves küzdelmek után végre eljutottunk a bajnok ság befejezéséhez. A véletlen úgy hozta magával, hogy utolsó, döntő mérkőzésünk a szintén magyar tréner, Garai által edzett Defensor csapat ellen kellett játszánunk. Rendes körülmenyek között ezt a csapatot 3-4 góllal verjük, de miután ettől a mérkőzéstől függött a bajnokság sorsa, a felfokozott izgalomban minden egészen más ként alakult.

A Defensor — amelyet egyébként Garai szépen feljavitott — frissen vezette egyre-másra a támadásokat, a legveszélyesebb támadásokat.

Mi ez? — tűnődtem magamban. — A fényképezések se rege lassan átvándorol a Defensor kapujától a miénkhez? A Defensor kapujánál már nincs is fényképész. Ott legfeljebb a körműket piszkálhatják. Védelmünk, amely legjobban hátrévdünk, Florio helyén tartálkál állt fel, kétségbeesetten veri vissza az ellenfél támadásait. Csatársorunk mintha meg lenne babonázva: képtelen ren-

des akcióra. Mint ahogy ilyen esetben rendesen történni szokott mindegyik maga akarja belőni a győztes gólt.

Az idő rohamosan fogy. Eredmény: 0:0 ... A nap forrón tűz le. Alig győzöm törölni a homlokomat. De mindenki izzad. Főleg az izgalomtól. Az ember-tömegekből itt-ott hisztériás rohangok törnek ki. A pályán meg tizenegy játékosunk szinte esztét-veszti a nagy sikertelenség közepe. Ezzel szemben a Defensor, amelynek semmi vesztenivalója sincs, gyönyörű támadásokat vezet nyugodt lélekkel egymásután. Legtöbbször csak a szerence menti kapunkat a góltól. A góltól — mely — ha bemegy — elvesztjük a mérkőzést.

Már a féldő végénél tartunk. Végre centerünk gyönyörű labdával tisztára játssza Figueru balszélsőnket. Vesztet iramban száguld a szélső a kapu felé. A keresztelző hátrévdet kicselezi. Most már csak a kapus áll vele szemben... Még néhány lépést tesz a labdával s aztán két lépésről kapu fölé emeli holtbiztos helyzetben. Mindannyian megdermedtünk. A szélső hajít tépi. A közönség örfjög. De a távol a bíró síjja: a játékot folytatni kell.

Most hirtelen különös morajlás fut végig a zsufolt tribűnőn. Emberek ezrei rohannak össze-vissza. 50.000 néző között pánik tör ki. Érthetetlen, vad pánik. Kiabálások, ordítások. Borjas meghalt a tribűnőn. Akkor amikor Figueru kihagyta azt a holtbiztos helyzetet. Szívzélhűdés!

Szegény Borjas. Nemrég kelt fel a betegágyból s kijött a mérkőzésünkre. A döntő mérkőzésre. Nem akarta elszalasztani azt az alkalmat, mikor csapata 22 év után újra megnyeri a bajnokságot.

— Mellette ültem — líhegi valaki a fülembé — amikor Figueru a célt tévesztett.

— Jaj — kiabálta szívéhez kapva s már alig tudta mondani — nem bírom tovább... — Lefordult az ülésről. Néhány percelt később a szolgálattevő mentőorvos megállapította a halált.

— A nagy izgalom ölte meg — mondta — ágyban kellett volna még maradnia.

Játékosok akkor még nem tudtak semmit. Azt hitték, hogy valami botrány tört ki a tribűnőn. Két tapintatlan ember azonban mégis hozzájuk tudott furakodni. Nem tudták a szájukat tartani s néhány perc múlva hangos zokogás verte fel az öltözőt. Alig tudtuk lecsillapítani a játékosokat. Mind könnyes szemmel ment ki.

Es a második féldő ötödik percében a bíró már meg is állította egy percre a játékot. Játékosok és nézők néma gyászolták Uruguay végzetett cemerét, aki az első féldőben megélt volt közöttünk.

Aztán megindult újra a játék amelyhez hasonlóan a közönség még nem látott. A csapatunkat mintha kicserélték volna. Színtelen hengerelt az ellenfelet. Egy remásra vezettük a támadásokat. Már nem volt egy játékosunknak sem könnyes a szeme. Mindegyikből mintha valami nagy, férfias erő sugárzott volna. Mindegyik mintha ezzel a játékkal akart volna áldozni holt barátja, Borjas emlékének. Minden támadás lövessel zárul, de a balszerence nem tágitott mellőlünk. Egymásután három kapta, főle lövés és mellé... A Defensor kapusa a leglehetősebb lövéseket is sorra védi.

Már azt hisszük, hogy döntetlen lesz az eredmény, amikor a 37. percben gyors lefutás után Ochiusi centerhátunk kapja vissza a labdát. Ugy megvágja, hogy mindannyian csak akkor

ocsudnak fel, amikor a megrökönyödött kapus a hálóból kórtorja ki.

Óriási ujjongás és zaj követte a győztes gólt. Hirtelen azonban mintha mindenkinek elvált volna a torkát. Elült a zaj. Mindenkinek Borjas jutott az eszébe. Borjas halálának szomorú emléke ott lebegett a pálya felett. Igly történt, hogy meccs után a győztes csapat, amely elérte a

legszébb sportdicsőséget, a bajnokságot, szinte temetési hangulatban vonult el győzelmé színhelyéről.

Rottmann József.

BENES UJRA TERVEZ

EURÓPA GAZDASÁGI BEOSZTÁSÁRÓL NYILATKOZVA A CSEHEK "ESZE" MEGÁLLAPITJA, HOGY A KISANTANT AZÉRT ALAKULT, HOGY FENNTARTSÁ EURÓPA JELENLEGI ÁLLAPOTAT

Benes cseh külügyminiszter a párisi Oeuvre tudósítójával folytatott beszélgetésében kifejtette azt a tervét, amely szerint Európa gazdasági beosztásának történnie "kellene". A javaslat politikai célzatosága mindenre való nélkül kiténik abból, hogy Benes Németországnak ebben a csoportosításban elszigetelt helyzetet juttat. Öt gazdasági blokkot tart lehetségesnek: 1. Balkán-Dunai államok, 2. Keleten gerit államok, 3. Németország, 4. Latin hatalmak (Franciaország, Olaszország, Spanyolország), 5. Anglia.

Közép-Európa kisebb államai, előbb-utóbb belátják, — mondta Benes — hogy gazdasági válságukból csak akkor juthatnak ki, ha gazdasági téren csoportosulnak. — A kisantant nem Magyarországgal ellen (?) alakult meg, hanem azért, hogy fenntartsa az új Európa jelenlegi (?) állapotát és biztosítsa a megbékélést valamennyi szomszédjával. Azt mondják egyesek, hogy Prága Páris utasítását követi, vagy pedig a német-osztrák csatlakozástól való félelem vezeti, amikor igyekszik gazdasági együttműködésre lépni Ausztriával.

Prága nem tesz semmit ezen a téren anélkül, hogy előbb meg ne egyezze valamennyi érdekmellett. Jelenleg várakozó állásponton (?) vannak.

Tizenkilenc éves asszony, kinek kilenc gyermeke van

A megszállott Torontól megye székhelyén, Nagybecskerek egy jelentéktelen rendőrségi ügyel kapcsolatos panaszosként kihallgatták özv. Manics Ljubánét, akinek a személyi adatai felvételénél kiderült, hogy a fiatalasszony egy elhalt osztrák tábornoknak a gyermeke és hogy tizenkilenc éves korában már kilenc élő gyermeke van.

A fiatal asszony édesapja Himmel Ferenc osztrák tábornok volt, akinek felesége akkor

halt meg, amikor a kis Anna megszületett. A felesége halála miatt elkecseregésében a tábornok a temetést követő napon öngyilkosságot követett el. A temetésen résztvett a tábornok sógora, Ilic Dragomir szerb ezredes is, aki Himmel végakaratahoz híven a csecsemőt elszállította Nisbe és ott átadta öccsének, Ilic Dusan gépésznek, aki a gyermeket örökre fogadta és felnevelte. A kisleány már tizenegy esztendősen erős sen felett gyermek volt és tizenkétéves korában kérésre is akadt.

Nem volt még egészen tizenhárom esztendősen, amikor Manics Ljuba géplakatos megszökött, elvitt a szülőfalujába, Delegára és ettől a időtől kezdve közös háztartásban éltek. A gyerekkasszony kilenc hónap múlva hármas ikrekkel lepte meg urát, mindhárom újszülött fia volt. Az elkövetkezett másikkal esztendőben újabb ikreket hozott az asszony világra, de most már csak kettőt, viszont azok is fiúk voltak. Nem telt bele másfél év és az asszony újabb gyerekeket hozott a világra, hármas ikreket szült, hiszen beborította őket a hó, a két alvó embert, akik favágók voltak egyébként és a nevük csak keresztneve: Simon és Mátyás.

A tűz pedig elaludt, mert a hó nedves és elfojtja a lángokat. Azok pedig mozdulatlanul aludtak, nem vettek észre semmit a hóból és a hidegéből, mert már nagyon fáradtak voltak a kódor gástól, a pihenés nélkül napoktól, hetektől, melyek mögöttük tértek anélkül hogy hoztak volna valamit.

A hó pedig hullt egyre, minden szünet nélkül az egész éjszakán át... A folyami révész, amikor csónakjával végigvezett a parton, hogy összeszedje az uszadékfát két összefagyott, halott embert talált a nyárfánál. Mellettük balták voltak, kettő és ócska tarisznyák, zsákok, üresek. — Nyilván favágók lehetnek — mondotta a seriffnek amikor bement a faluba ezzel a hírrel. — Elaludtak és rájuk jött a fagy!

JÉCSZANKÓVAL A BALATON RIANÁSÁBA VESZETT

Egy ismeretlen egyén úgynevezett "fakutyával" Akallból So mogya indult. A ködös időben nem vette észre a Balaton rianását és a Jécszankóval a rianásba futott. A segélykiáltásokra odasiető alakok már csak a gazdátlan Jécszankót találták meg.

NINCSTELENEK

IRTA: DEKÁNY ANDRÁS

Napokkal ezelőtt még vághatták a fát, még volt akkor munkaalkalom, de az egyik regelen egy kiáltás, a munkavezető hangja, egyszerre elcsendesítette a balták csattogását. Volt aki még tovább dolgozott és nekikézdte az új fatörzsnek, belevágta a fejszét, hogy gyöngyintesse a hatalmas sudárt. Mert abban a hitben élt, hogy a völgyből felszálló hang, mely emberből emberig ment, csak pihenőszó!

De hogy körülötte elhaladt a zaj a fának és az acélnak a marakodása, az éles, szinte hasító zugás, mely hosszú leteken keresztül betöltötte ezt a hegyoldalt és egyszerre néma lett a környék, letette az is a fejszét. Felszedte a cölömökjárt, a zsákat, a ködmönt és fejbe nyomta a kucsmát, úgy hagyta ott a meghasogatott fát. A fából pedig szívárgott a nedveség, kibuggyant a gyantás veri-ték és valahol a sejtek melyén megdobbant a fában a sziv, hogy talán itten hosszú időre nyugalom lesz, nem fogja valami ember kettévágni a gyökeret és a gallyak közötti életet!

Igen, a munkavezető hangja egyszerre néma csendet varázsolt a hegyek oldalára. Eltakarodtak az emberek, a kicsi szának, a lovacskák, melyek vontatták az erdei utakon át a kettétört, kettévágtott szálkákat.

No, mi lesz, mi történt? — szóltak az emberek ott lent a deszkából összetakolt házikónál.

— Mi? Háztáncsár rendelés és nem kell már több fa — felelte a munkavezető, aki kövér volt, elhízott és elhajlásodott és sohasem ment fel a belső írtá-

szegélyénél tovább. — Majd talán a tavaszra, vagy a nyárra jőjjetek vissza... addig talán megindulhat az üzem. Aldjon Isten benneteket!

És azok, akik villogó fejszéikkel egész hegyoldalakat irtottak ki és akinek feszült izmai valami rettenetes erővel emelgették a fatönköket, egyszerre elgyengültek, elhalványodtak a völgyben. Felfelé néztek a magasba, ahol ezrével emelkedtek még a fák, szépek és egyenesek oldaluk vörös, gallyuk zöld, mindössze néhol fehér a hajnabban esett hótl.

— Nincs tovább? — próbálkoztak még, de hogy a felelet tagadó volt: nincs — lassan elindultak a világ tájai felé. Háttukon a tarisznya, a zsák, a hókuk alatt a lim-lom és kezükben a fejsze, melyre már nem volt ekkor szükség. Kezdetben csoportosan mentek, elől az idősebbek, hátrább a fiatalok, később hogy kiérték a könyező hegyekből az itteni erők sűrűjéből... szétoszlottak. Volt, aki hazaa, a falujába tért meg, voltak akik csak úgy, nekilindultak az utánk mesgyéknek és országutaknak, hogy eljussanak valahová. Mindegy, hogy hová, csak valamire, ahol lehet dolgozni élni és enni, szalonát találni és kenyeret!

Ketten maradtak a csoportból. Az utkeresztződésnél megálltak és egymásra néztek. Az egyik azt mondta, hogy arra kellene menni, mert ott kél fel a nap és közelebb érik el a világgosságot. A másik nyugatnak intett, hogy inkább arra, bele a sötétedésbe... de végül is észszaknak vették az utat.

Tudod, hogy ott pusztaságot vannak, rónak és folyamok gyereünk oda! A tanyákban majd

akad valami munka, mert a hegyekben most nem jó világ jár.

Es ott hagyták a keresztutat, átvágtak egy erdőcskén és úgy mentek az északi rónások felé. Nem voltak még idős emberek, lehettek egy a harminc és negyven év között. De a családvalami emberek voltak, apa, anyasszony és gyereknélküliek, akik sohasem gondoltak arra hogy házat is kellene építeni és földcséket szerezni hozzá. Egy-egy napról a másira éltek, a- vagy koldultak, csavargó módra kéregettek, ha valamelyik napra nem akadt munka, ha azon a napon megfélekedeztet rólok az isten és az élet... Az egyiket Simonnak hívták. Igen, csak így egyszerűen Simonnak, mert a szegény embernek a hon talannak és a senkinek, elég egy név is. Ez a Simon vig fickó volt, nem vette lelkere az éjszakai hidegét és a nappalokat, amikor nem akadt kenyér. Ha nagyon feltört belőle az éhség és a gyomra furcsa módon összszezsugorodott, úgy a torkában érezte a fázalmat, a mardosást és kint... akkor se vesztette el a fejét.

Rigó fűtyül,
Felel rá!
Rigófütytel, élesen
Kiált rá!...

Ilyen nótácskákat fütyörézték és csak ment tovább, végig, ruganyosan. A másik már nehezekebb volt, lassanban szedte a lábait és folyton sóhajtozott. Hogy így meg ugy, kutyának való, vagy még annak se ez az élet!... Folyton morgott — néha megemelte a baltát, hogy jó lenne belecspálni valamibe. Egyszer, egy isteni-gyereük oda! A tanyákban majd

mikor várta őket az erdő és any nyí fa dölhetett ki amennyit elbírt a balta éle és a karok ereje.

— Tudod — mondta az egyik délután, amikor még mindig csak mentek, anélkül, hogy fedelel találtak volna tudod testvér oly nagy a vágy bennem köri-luhintani egyet ezen a világon!

Simon nevetett: — Hát próbáld meg... suhíntunk egyet!

Mátyás, a másik, felemelte a baltát és elnézett a naplemente felé, ahol vörös volt a határ szélé jelző és izzó az eltűnt nap fényétől. A baltán megcsillant a vörösség, mint a vér, éppen úgy és hogy Mátyás megfogarta a feje körül, gyorsan és tempósan hogy, elszálljon belőle a visszatartott ütések sokasága, a forgó balta fényes lapján kavargott, hol sűrűn, hol pedig gyengén a vörös fény... mint a vér...

Simon egy kicsit megsapadt és most nem fütyörézett, nem nevetett és nem hejehujázott.

— Enyje — mondta és leült egy utzáll köré. — Pillanatokig olyan volt a baltád, mint ha emberi sokaságot vágta volna le.

Mátyás csendesen felelt: — En is úgy éreztem... lenyestem azokat, akik azt akarják, hogy így járjunk át az életem!

Hallgattak, Percekgi álltak, áldogáltak az uton, majd megindultak. Simon egy folyót vett észre, csillogó vízszalagot a távolban és így arra vették az utat. Hátha akad ott valami kunyhó, vagy más sátor, ahol meg lehet pihenni — vélekedtek és közben arra gondoltak, hogy akadna legalább egy tanya is

a közelben folyóparti házikó, ahol csirkék kószálnak az udvaron, olykor malaok is!

Hogy leszállt a sötét ott álltak már a folyam partján... de hiába néztek, tekintettek szét; sehol emberi házikó, fedelel hajlék, sehol semmi lámpafény, semmi hang. Csak a néma folyó, gördülő hullámok a felületén, egy-egy hal csobbanása, semmi több. Simon tüszerszámot kotort elő, nyárfáról gallyakat tördelt le, hogy legyen keveske tűz, égő láng az éjszakában, Elhangzott krumpfliföldön jöttek délelőtt át, ott turkáltak meg a gödröket és kórtortak elő pár összeasztott gumót... És hogy égni kezdett a tűz, pattogtak és kettétörték az ágak, majd apró rudacsákában izzottak... Simon sütni kezdte a krumplit.

— Nagyon vízenyős ez a vácak — mondta Mátyás, de azért a szája szögletében összezugsorodtak az izmok és nyál futott a nyelvére. — Jó lesz mégis, ha más nincsen...

Odakiparodtak a tűzhöz, kar kar mellett és figyelték a krumpli ropogását. Halkan szuszogtak szivták a levegőt és, nagy türelemmel néztek maguk elé.

— Milyen meleg a láng — tartotta a tenyerét Simon a tűzhöz. — Ha lenne egy kemencém és hozzá egy kunyhóm, nem adnám sokért!

— En se — dörmögte Mátyás és újjával belekörtört a tűzbe, megfogott egy-két parázsló krumplit, hogy jó-e már... — Nekem még nem volt, se kemencém, se kunyhóm.

Simon felvágta a fejét, hogy neki se és ebben az életben valószínűleg nem is lesz. Ilyen emberek is kellenek, nyilván, hiszen az Isten eléggé hatalmas,

HADÜZENET!

EGY TÖRTÉNELMI PILLANAT A MAGYAR KALVARIÁBÓL
HOGYAN TUDTA MEG A VILÁG, HOGY KITÖRT A HÁBORU?

Most, hogy Kína és Japán ugyazólván minden nap hadat üzen egymásnak, nem lesz talán érdektelen egy beavatott magyar állami tisztviselő visszaemlékezései alapján felújítani a végzetes magyar-osztrák-serb hadüzenet drámai perceit.

1914 július.

Baljóslatu nyár, tele a cérnaszálon lógó zivatar fölértető atmoszférájával. A mezőkön még aratnak, cséplőgép bug a kert alatt, a város uccáin még gondtalanul hullámlázik az élet, de a béke szekere már nyikorog és a szikrázó júliusi ég horizontján egyelőre még láthatatlanul ott lizzik a szó: háboru!

Feszültség volt a levegőben. Mindenki érezte hogy a szerb-jevói gyilkosság nem egyszerű merénylet, hanem amögött a Narodna Obrana szervezetének céljai sötétednek. Egész Európa érezte a háboru előszelét, bár a monarchia jegyzéke nyitva hagyta a béke lehetőségét, ha a szerbek pártatlan vizsgálata engedélyeznek a Narodna Obrana szervezetének és bünelneket felderítésére.

Fullasztó nyár volt 1914 nyára.

Az események kísérletes biztonsággal következtek egymás után. Minden kísérlet, mely a monarchia részéről arra irányult hogy, elkerülhessék a háboru, meddőnek bizonyult.

Július 23-án elment a szerbekhez az ultimátum. Másnap délután 6 óráig adott határidőt a monarchia a válaszára. Más nap délután 6 órakor kellett véglegesen eldönie, hogy háboru lesz-e vagy béke, ebben az órában vált el emberek, országok és világrészek sorsa.

Az ultimátum után az egész világ feszülten várta, milyen lesz a válasz. Ahogyan multak az órák, annál több lett a bizalmas értesítés, hogy a szerbek nem adnak kielégítő választ, mert az orosz cári kormánytól utasítás kaptak arra, hogy a monarchia követelésének ne tegyenek eleget. A titkos és bizalmas jelentések hatása alatt állott az egész közvélemény.

A háboru 1914 július 24.-én délután 6 órakor tört ki. Erről az óráról beszégettünk Latinovits Endre ny. miniszteri tanácsossal, aki akkor a magyar miniszterelnökségen teljesített szolgálatot, Tisza István titkárnak volt.

Déltűn 6 óra várta a szerb kormány választát. Éreztük, hogy sorsdöntő órákat élünk. Feszültség volt a levegőben, csak Tisza István volt nyu-

godt. Utasítottuk a posta- és táviró vezérigazgatóságát, hogy 6 órára zárassa le a bécsi és a zionyi telefonvonalat. Akkor még nem volt külön telefonvonalunk, mint később a háboru-ban, a rendes vonalat kellett biztosítani, hogy azonnal értesíthessük a királyt Ischlben és a közösminiszteriumot Bécsben.

— Az volt a megállapodás, hogy Giesl belgrádi követ átjön Zimonyba, ami legfeljebb tíz perc időkülönbséget jelentett és onnan teszi meg telefonon a jelentését, hogy a szerbek esetleg Belgrádból ki ne hallgathassák.

Az idő multott. Öt óra után megjelent a miniszterelnök szobájában Tisza Istvánné. Sápadt volt és izgatott. Leült férje íróasztala mellé és csendesen beszélgétni kezdtek.

Különös érzésünk volt. Tudtuk, hogy az egész világ figyelmé most ide rezege a lezáró telefondrótokon át. Néha felvettem a telefonkagylót. A központ jelentette, hogy minden rendben van. A telefon nyugtalanul zümmögött, mintha reszketve várta volna a híradást, amely néhány perc mulva végigszalad rajta.

Hat óra. Most járt le a határidő, már senki sem beszélt. Tárganyilt szemekkel meredtünk a telefonra amelynek minden percében meg kellett csendülnie. Arra gondoltunk, hogy ugyanigy figyel a telefont Ischlben a király, így várja az egész világ.

— Ujlesztó lassan multak a percek. Hat óra öt, hat óra tíz, hat óra husz, még mindig semmi. Kinyitottuk az ablakot. A zajra kijött Tisza István. Figyelt az óra mutatóját.

Másodpercenként néztük az órákat. Szörnyű, hogy milyen lassan és milyen könnyörtelenül mult az idő. Ha most meg lehetne állítani az idő mulását, ha meg lehetne hagyni az ott lent nyüzsgő népet boldog békében, ha nem tudnánk meg soha, amit mi már éreztünk, hogy a háboru elkerülhetetlen ha ez a jelentés, amelyet csak másodpercek, vagy percek válaszanak el, sohasem érkezne meg!

Mert akkor már tudtuk, hogy a válasz csak háboru lehet. Ha a belgrádi kormány elfogadta volna az ultimátumot, akkor Giesl Belgrádból is telefonálhatott volna. Ha pedig Belgrádból telefonál, akkor már régén itt a jelentése.

Hat óra ötven perckor megszólalt a telefon. Zimony Tisza István az álló íróaszt-

alhoz ment és föléhez vette a kagylót. A jobbkezében ceruza volt és jegyzett. A ceruza minden mozdulatát hallani lehetett. A törökünkben vert a szívrünk.

— Nem tudom, mennyi idő mult el, egy perc, öt perc mikor Tisza István kezembe adta a jelentést, amelyet lejegyeztem.

— Itt van ez a jelentés — mondta — továbbítsa a külügyminiszternek Ischlbe hogy jelentse a királynak és az összes minisztereknek.

Dr. Giesl 10 perccel 6 előtt kapta Pasicz miniszterelnöktől a szerb kormány választát. Miután több pontban nem volt kielégítő, tudatta a diplomáciai érintkezés megszakitását és személyzetével együtt elutazott.

Szerbiában d. u. 3-kor általános mozgósítás megindult. Udvar, diplomaták, államhivatalok ma este elhagyják Belgrádot s Krusevaczba mennek.

A jelentést azonnal továbbítottam és percekkel ezután már tudta a király, a Monarchia kormányai és röviddel aztán az az egész világ, hogy a háboru kitört!

A miniszterelnökség előtt félóra mulva tüntető tömeg jelent meg. Éltették a háboru és hallani kívánták Tisza Istvánt. A tömeg vezetői feljötték hozzáink és kérték, hogy Tisza szóln néhány szót a tüntetőkhöz.

— Nem megyek — mondta Tisza István — még nem tudom, mi a háboru. Majd ha véden lesz a háborunak és előjónnek hogy hallani akarnak, akkor beszélek velük.

Hogy ez a beszélgetés hogyan történt, azt tudjuk — sőt hájt fájdalmasan Latinovits Endre.

APJA TIGRIS VOLT, ANYJA OROSZLAN

A világ egyik legérdekesebb állata mult ki nemrégiben a londoni állatkertben. Az állatot Ranjinak hívták és fajtájára nézve a tigris és az oroszlan keveréke volt. Az angol zoológusok ezt a fajtát, amelynek ő volt valószínűleg egyetlen példánya, tigisnek — tiger és lion összevonása — nevezték el.

A különös állatot egy hindu maharadza ajándékozta a londoni állatkertnek. A maharadza magánállatkertjében születte, apja tigris volt, anyja pedig oroszlan. Röviddel születése után vizsály támadt a családnak, amelynek folyamán a házastársak halálra sebeztek egymást. A különös keverékállat nagyon szép volt. Hatalmas testét rövid prém borította. Teljesen oroszlan színű volt csak a lábain voltak egyes helyeken jellegzetes tigrisescikok. A feje azonban teljesen tigriszerű volt és teljesen a tigrisé volt a morgása is. Az érdekes állat éjszaka álmában mult ki.

LONDONBAN ÉS PÁRISBAN VERIK AZ ÚJ RUMÁN SZÁZLELES EZÜSTPÉNT

A bukaresti pénzügyminiszteriumban megtartották az árlejtést a 100 leles ezüstpéz verésére beérkezett ajánlatok felett. A bizottság a londoni és a francia állami pénzvrde ajánlatát fogadta el. A pénzveréshez szükséges nyersanyagot Rumánia, jobbanmondva Erdély szállítja. Az ezüst 100 lelesek július 1-én kerülnek forgalomba. A 100 leles öt rész ezüstöt, négy rész rézet fél rész cinket és fél rész egyéb fémeket tartalmaz.

MEGFAGYNAK AZ EMBEREK DÉLOLAZORSZÁGBAN

Rómából írják: Délolaszországban rettenetes fagyhullám dühöng. Catániában a háza előtt megfagyott egy 58 éves, Casaleben pedig egy 70 éves embert találtak megfagyva.

Ezek a kanadai 48-as hadastyánok: valójában 1885-beli veteránok, akik ellentétben a mi szabadsághőseinkkel éppen a szabadságra törekvők ellen fogtak annakidején kardot, mint az ugynevezett Reel-forradalom leverői. A Reel nevű félvér által az angol uralom ellen fellázított indiánok tudvaleg 47 évvel ezelőtt ki akarták vivni függetlenségüket, jobbanmondva el szereték volna venni a pionirok nagy fardozással összegyűjtött kis vagyonkiját, nem lévén megelégedve a nekik hagyott vadászterületekkel. A fenti bemutatott képünk abból az alkalomból készült, hogy a katonáknak beálló pionirok közül életben maradt 16 hadastyán összegyűlt egy kis baráti eszmecsereére.

A „svábok” üdvözléte Borah szenátornak

A Bánát és Bácska fiai a Borah szenátorhoz intézett üdvözlőiratukban a magyarországi németiség állásfoglalását többek közt a következőképpen fejtik ki: „A németiség ősei kétszáz évvel ezelőtt Németországból és Elzász-Lotharingiából vándoroltak be Magyarországra, a Bánátba és Bácskába, ahol azok hazát kerestek és hazát találtak és nemcsak földet, hanem jogot és szabadságot is kaptak. A magyar alkotmány, a magyar jogrend és magyar uralom alatt németiségünk nyelvének és nép-

faji jellegének megtartása mellett az államalkotó magyarsággal legbelsőbb lelki és érzelmi közösségben élt, gazdasági, kulturális és erkölcsi fejlődésének, a magán- és közéleti érvényesülés s boldogulás minden lehetőségét és teljes biztonságát mindig megtálalta. Mindezeknél fogva mi, a kiülőzött délvendék, hontalan magyarok és németek egy a magunk, mint a rabságból szenvedő véreink nevében is a trónonai békeszerződés revízióját kérjük”.

Az Óhazából fog kiindulni a világ gazdasági fellendülése

A „Cote Desfossés” — párisi tözsde hivatalos lapja — két hasábra terjedő cikkben foglalkozik Magyarország pénzügyi helyzetével. Részletesen ismerteti a moratóriumot megelőző gazdasági állapotokat és azt a kényszerhelyzetet, amely az országot a moratórium bevezetésére indította. Hivatkozik arra, hogy az általános gazdasági válságon kívül Magyarország helyzetét még külön súlyosítja az a körülmény, hogy a békeszerződés következtében régi gazdasági egysége elpusztult. Hangsúlyozza, hogy a magyar kormány mindent megteett a külföldi hitelezők érdekeinek megvédésére, de természetes, hogy kénytelen volt elsősorban az ország életbevágó érdekeit szem előtt tartani.

Sokak véleménye szerint a világválság a közép-európai mezőgazdasági államokban találja kulforrását, lehetséges, hogy a fellendülés is innen jön. Ezt a fordulatot szolgálja az a közeledés is, amely hír szerint, Magyarország és a szomszédállamok között kialakulban van. A dunai államok gazdasági meg egyezése nemcsak Magyarország üdvét mozdítaná elő, hanem egész Európáét.

A SZOVJET MOZGÓSÍTHATÓ HADEREJE 3 MILLIÓ EMBER

Párisból jelentik: A szenátus külügyi és hadügyi bizottságának legutóbbi együttes ülésén Bourgeois tábornok adatokat terjesztett elő Bulgária és a szovjetkötársaság katonai helyzetéről, majd Ecard szenátor ismertette a szovjet öt éves munkaprogramjának katonai jellegét.

Szovjet-Oroszország tekintetében a bizottságok megállapították, hogy a népszövetséghez idáig még nem érkezett hivatalos kimutatás. A szenátorok előterjesztéséből kiderül, hogy Szovjet-Oroszországban rövid időn belül elkészülnek a nemzeti hadsereg megszervezésével és felszerelésével. Ez a hadsereg, amely a tényleges állományban egymillió, a nyomban mozgósítható tartalékállományban pedig 3 millió embert számlál, az Ural és Nyugat-Szibéria között állomásozik.

LELEPLEZTÉK A DÉLSZLAV DIKTATURÁT

Magyar szempontból igen fontos, hogy dől el a délszláv-kérdés, mégis alig van magyar ember, aki tisztában volna azzal mi történik odalenn. Bajza József történetíró egyik legutóbbi közleményében az „előzményeket és a diktatura kikialtásának történetét mondja el. Abból a tényből indul ki hogy Jugoszlávia területéből egy ötödörösik a balkáni háborúelőtti Szerbiára, az 1921-es népszámlálás alapján közel 12 millió lakosból 2 és félmillió lélek. A balkáni és a világháboru megötszörözte a régi szerb királyság területét és lakosságát. Az új alakulatlban 38% a szerb lakosság. Horvátok és szlovének együtt ugyanannyian vannak s a kisebbségekkel együtt messze maguk mögött hagyják a szerbeket.

szolgálja. Tagjai katonatisztek. A Fehér Kéz mellett kamarilla is működik. Tagjai között igen sok a szabadkőműves és a diktatúra horvát miniszterei szintén titkos társaságok parancsait követik.

1929 január 6. án a király feloszlatta a parlamentet, eltörölte a vidovdani alkotmányt és minden a hatalmat a saját kezébe csoportosított, a kormány fejevé Zsvikovicsot, a Fehér Kéz fejét tette.

FRANCIA HUMOR

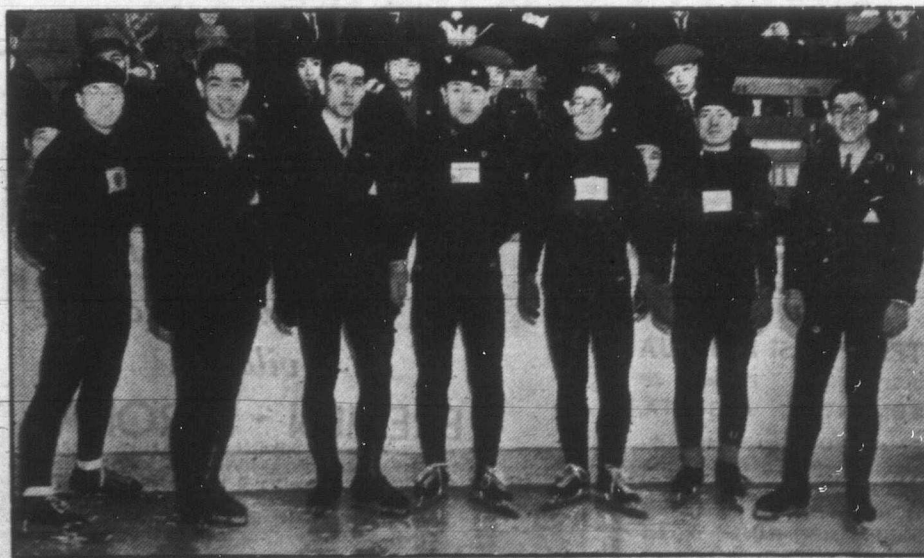
Hallatlan, milyen szeszélyesek és megbízhatatlanok a férfiak. Három hónappal ezelőtt halálosan beleszerettem Pierre-be és ma már egyáltalában nem tetszik nekem.

Az ugynevezett vidovdani alkotmány 1921 júniusban központosított monarchiává tette Jugoszláviát, melynek egész területe a történelmi határok eltolásával 33. közvetlenül Belgrád alá rendelt megyére oszlak. Erre azért volt szükség, mert így látták a szerb egyeduralmat biztosítva Jugoszlávia fenntartása kezdettől fogva Belgrád és Zágráb viszonyától függött. Az ország lakosságának 29 százaléka horvát, akik Radics küzdelmél tárgyalják meggyilkoláság.

A szerb diktatura kikialtásában vezetőszerepet a Fehér Kéz titkos társaság játszott. Ennek feje kezdetől fogva Zsvikovics mostani miniszterelnök volt, aki fiatal hadnagy korában az Obrenovics Sándor királyt meggyilkoló összeesküvők közé tartozott. A Fehér Kéz a jelenleg uralgó Karagyorgyevics Sándor király személyes alkotása, titkos katonai társaság s elsősorban az ő és háza érdekeit

„A jó rendőr orra meg a kutyáénál is jobb” — legalábbis az angol közmondás szerint. Ugyan ki hitte volna, hogy a fenti, inkább beszélget és gondoságot visszatükröző — kis munkásházban húzódnak meg a préri fővárosának legszemzenedtebb éjszakai mákvirágai? A nyomozás kiderítette, hogy a sorozatos betörések zsákmányának nagy részét külfelki lebujsokban rejtették el, nehogy a rendőrség gyanúját felkeltsék, viszont a tervekkel már a fenti kis házban szőtték a más munkájának gyümölcsösét élőközdők. (A „Winnipeg Tribune” felvétele.)

A New York állambeli Lake Placid tó jégén megtartott korcsolya-olimpiai egyik legügyesebb csapata, a hét alacsony termetű japánból álló együttes, mely minden lehetőet elkövet, hogy a „Felkelő Nap Ország”-nak szerezzé meg az elsőség pálmáját. (A „Southam Press” szíveségéből)

A 'Kanadai Magyar Ujság' számonkint 5 centért az alábbi üzletekben kapható:

Montreal Que.

Könyvek, folyóiratok, újságok. Iró és papírrak. HARTMAN'S Stationery Store 1462 St. Lawrence Blvd.

Pénzküldés — Bevándorlási Engedélyek — Jogi és Közjegyzői ügyekben forduljon

ALEX A. KELEN 1456 City Hall Ave.

Flúzer és csémegeüzlet. Különlegességek

CHERRY D. SZABÓ 14 Ontario St. East.

Toronto Ont.

Könyvek, folyóiratok, újságok. Iró és papírrak. Gramofon lemezek nagy választéka. COLUMBIA MUSIC CO.

Pénzküldés — Bevándorlási Engedélyek — Jogi és Közjegyzői ügyekben forduljon

Dr. JANOSSY & Co-hoz 543 Queen St. W.

Könyvek, folyóiratok, újságok. Iró és papírrak.

UKRAINIAN BOOKSELLERS 195 Queen St. West.

Könyvek, folyóiratok, újságok. Iró és papírrak.

UKRAINIAN BOOK STORE 399 Queen St. West.

Kitchener Ont.

Újságok — Folyóiratok, Szivarok, pipa és cigarettadobány

S. JAROSZ 334 King St. West.

Melville Sask.

Minden pénteken megveheti a "Kanadai Magyar Ujság" legfrissebb példányát

SIPOS GYÖRGY a Market-tel szemben.

Stockholm Sask.

Magyar pártold a magyart. Friss gyümölcs — hűsítő italok — Magyar cigarettadobány és büvelé kapható

BIRÓ PÉTERNÉ

Lethbridge Alta.

Magyar Otthon Szálloda SZARKA JÓZSEF 406 — 4th Ave. South Pipa és cigarettadobány, hüvely és papír is kapható.

Edmonton Alta.

Telepítési iroda — Pénzküldés — Hajjegyek — Bevándorlási ügyek LUKÁCS LAJOS 10518-96th St.

Vancouver B.C.

Egy font pipa- vagy cigarettadobány 90 cent, szállítási költség külön. JACK CANUCK Tobacco Factory 2172 Powell St.

Figyelem magyar Testvérek! Ha jó farmot akar vásárolni B.C.-ben keresen föl személyesen

A. NYISZTOR 455 West Pender St.

LUKÁCS LAJOS

TELEPÍTÉSI IRODÁJA 10518-96th St. Phone 21 56 EDMONTON, ALBERTA.

Pénzküldést legutányosabb díjazás mellett gyorsan esztől. Kérjen árjegyzéket. Alabtra legjobb felváltó farmjal szám kapható. Hajjegyek részleteitért is. Szállítás engedélyt beszeres családja részére. A Kanadai Magyar Ujság képviselője; előfizetőket és hirdetőket felvevő, címváltozásokat esztől.

Nagy magyar esküvők Montreálban

Borsod megye Érsekpüspökről származó id. SHER IGNÁC és NÓGRÁDY KLÁRA fia IGNÁC január 2-án esküdték örök hűséget a Zemplén megye Bodrogkeresztúrból származó ILLÉS JÁNOS és FODOR MÁRIA szépséges lányával Bözsikével.

Az esketési szertartás végzetével a nagyszámu előkelő nász nép virágokkal és szallagokkal feldisített, hosszú autó-sora a völgyény édesatyja vendégszerető házában gyülekezett, ahol kezdetét vette a minden ízében magyarság jelegű, pontosan három nap és három éjjel tartó lakodalmi multság. Az oly végtelen szívesen látott vendégsereg mindvégig a legjobb hangulatban, vigáddva, táncolva, búgogdot felede töltötte az időt.

A lakodalmi zenét Horosnyí Elemér nyole tagu zenekara szolgáltatta. A jókedv előidézésében oroszlanrésze volt Horosnyí Elemérnek aki ma Kanadának legnépszerűbb primása, aki minden ízében muzikus lélek, öste hetség. Évekkel ezelőtt már mint kiváló muzikus érkezett meg ebbe az országha, de igyekezett tökéletesebbé tenni magát, a mult évben elvégezte a montreál kir. zenekonzervatóriumot is. Ma már Horosnyí Elemér bármely koncert, pódiumon a legkényesebb zeneiényeket is kielégítve, fényesen megállja helyét.

Nagyban hozzájárult még a multság sikeréhez a lakodalom illusztris vendége Mr. Tennis, a Montreal szinfonikus zenekarnak karmestere, aki a halhatatlan emlékü Bethoyen 7. és 9. zenekölteményét játszotta el szö jóban, mely érzéssel és igaz művészetel.

A kiváló ételek, sülték, torták sütemények elkészítésében és a legfigyelmesebb felszalagolásban érdem és öszinte elismerő köszönet illeti Varga Istvánnét, Kurik Józsefnét, Nagy Bálintnét és Bodó Etlkát.

Az esküvön és a multságon jelen voltak: Fodor Rózsika, Kiss Annus, Leskó Mancika Úsz

HUSZADIK SZÁZAD HÁZASELETEINEK VÁLSAI

Három világrész legkiválóbb iról gondolkodó és kötoi mondják el véleményüket a házasságról, melynek alapján való megrendülése okozza a napról-napra olvasott, vagy titokban letoljó véres család tragédiát és botrányos válpört. Korunkban majd nem mindenki számára problémává válik a házasság és többé-kevésbé súlyos konfliktusokhoz vezet. Eppen azért minden kulturemberek el kell olvasnia ezt a könyvet: a még család után házassulandó fiatalok azért, hogy a könyvből kapott helyes irányítás alapján a lehetőség megelőzzék a későbbi konfliktusokat, a már házasoknak pedig azért, hogy megértésük a saját házasságuknak eddig érhethetlen problémáit, hogy tisztába jöjjenek arról, hogy a házasság nem csupán egyszerű együttélés, hanem más égn fontos szempontjal és kellekel is vannak, melyeknek kellő figyelembe vétele megakályozhatja a sok vaktában való házasodást, de a sok könnyelmű válást is.

Ezen könyv 400 oldal tartalmaz, \$4.00.

Kérje nagy képes árjegyzékem könyv, zenemű és mindenféle hazai cikkéről. A. Wiesinger Mail order háza. 961 St. Nicholas Ave. New York, N. Y. — Mivel az Egyszült Államok postahivatala Kanadába utánevét mellett nem szállít: kérem az öszszeseg 25 cent szállítási költséggel együtt előre beküldeni. — (Hirdetés)

**7 Nap alatt New Yorkból
MAGYARORSZÁGBA**

A leggyorsabb hajók a világon

BREMEN ~ EUROPA

A Bremerhaveni kikötőben kitérőt a hajó mellett vörö külön gyorsvonat a legkényelmesebb utazást biztosítja BUDAPEST-IG. Ugyancsak rendszeres heti hajóindulások a Lloyd népszerű kabinhajóján.

Felvilágosítást nyújt a helyi ügynök, vagy

NORTH GERMAN LLOYD
654 Main Street, WINNIPEG, Man.

Az esküvön és a lakodalmi multság jelen voltak: Gérecz Judit, Matieszkova Júlia, mint nyoszolyóleányok; Jancsur Lajos, Kasztál János és Uszkay István mint vőfélék. Továbbá: Gérecz András és neje Mlatsi János és neje, Ruzsa László és neje, Walach András és családja Broczky Gyula, Ferenc János, Kekenyák István és György Málik György és még számosan.

Sok szerencsét és boldogságot az új pároknak.

Köszuch Gyula.

A HAMILTONI REF EGYHAZ HIREI

Január 29.-én egy motorke-rek-páros ellátta a tízéves Szabó Pált a James Street-en. Állapota körülményekhez képest súlyos, de remélk orvosai, hogy hamarosan túl lesz a veszélyen. Érdekes, hogy néhány nap mulva ugyanaz a motorke-rek-páros, aki a gyereket ellátte, beleszaladt egy villamosba s szörnyethalt.

Bodnár István dögél születésű halmiltoni honfitársunk 45 éves korában rövid betegeskedés után elhunyt. Özvegye és három árva gyermek kiterjedt rokonságán kívül. A Truscott-féle temetkezési intézetből kísérték örök utjára.

Február 6.-án délután a ref. templomban esküdték örök hűséget egymásnak Német Mária és Fistrovici Bertalan. Tanuik voltak Főző Ferenc és Veigl Pál. Áldás az új párra!

Ezuton hívja fel a Hamiltoni M. Ref. Egyház előjárósága a helyi hazafiás szervezeteiket, sziveskedjenek hozzájárulni, miképen óhajtják megtartani ezidei március 15.-i hazafiás ünnepélyünket. Levélben, vagy telefonon megkereshető ez ügyben Tiszt. Kovács F. 160 Park St. So. — telefon Regent 6391.

A ref. gyülekezet évi gyűlésén megbízta a presbiteriumot hogy kutassa ki a gyülekezet szempontjából megfelelő eladótelleket s a február 28.-án intézéstlet után tartandó közgyűlésre készítse el a költségvetést. Mielőtt kanadai testvéreinknél kopogtatnánk, ki kell mutatnunk, hogy magunk meny nyit áldozunk e célra. Tehát február hátralevő részében a presbiterék minden egyháztagot s egyházunk baraitait megálatgatják a megajánlási ivelkel. Aki pénzt nem adhat, miképen munkanélküli, munkajárási járulhat a templom felépítéséhez. Maxis sokan ajánlkoztak munkára. Reméljük, hogy így s a nehéz viszonyok dacára is megépíthetjük templomunkat.

GYÖZTEK A MAGYAR "CSIKÓK" HAGÁBAN

Hágából jelentik: A magyar professzionista válogatottak, a "Csikók", második hollandiai mérkőzésükön 3:2 (3:0) arányban legyőzték a holland válogatottakból álló "Fecskék"-et A mérkőzés este villanyfény mellett játszótták le a zsufoóság megtelt stadionban. A magyar csapat szép játékokat nyújtott és megérdemelten győzött. Különösen az első félidőben voltak a Csikók nagy fölényben.

A SZIVÜKRE HALLGATNAK A MAGYAR PÉKEK

A Magyar Sütők Országos Szövetsége százezer darab igazolványt készített, amelyeket a pékek az előjáróság, jótekonysági egyesületek, szakszervezetek és iskolák útján oszthatnak ki. Ezen igazolványok alapján a pékek tíz százalék engedélyt adnak kenyérárakból — a munkanélkülieknek és nélkülözőknek.

A CSALAD SZÉGYENE

A bíróságon egy asszony tanuvalomást tesz és felveszik személyi adatait.

- Férje él?
- Nem, rablójlikosságért felakasztották.
- Gyermekel vannak?
- Igen, egy fiam és egy lányom.
- Mi a fia foglalkozása?
- Emberölésért életfogytiglani fegyházra ítéltek.
- És mi a lányá foglalkozása?
- Jaj, ne is tessék kérdezni. A lányom a család szégyene.

WINNIPEG, Man.

Hálás köszönetem kívánom ki fejezni mindazoknak, akik férjem Gyulai István hirtelen elhalálozása alkalmával pénz és egyéb adományokkal nehéz helyzetemen segítettek.

Isten áldását kérem jószívű honfitársaimra.

Öz. Gyulai Istvánné Szerk.

ANGOL VILÁGBIRODALMI KONFERENCIA

Mégis Kanadában tartják meg a nyár folyamán, előreláthatólag július 18.-án az angol világbirodalom társországainak általános gazdasági kérdéseket tárgyaló tanácskozásait, az ugynevezett Imperial Conference-ot. Azzal kapcsolatban, hogy ezen nagy fontosságú tanácskozás eredményéig Angliá nem ró vámot a kanadai buzára és más nyersanyagokra, sokan remélik, hogy Kanada és Anglia között a jövőben megkülönbül a kereskedelmi forgalóm, ami valószagos áldás volna erre az országha.

KATONA TOBORZÁS B.C.-ben

Kanada egyes városában, különösen Vancouverben katonákat toboroznak a japán háborúra. A kanadai kormány természetesen élénk figyelemmel kíséri ezt a mozgalmat és nagyon vigyáznak arra, hogy csaks japáni származásúak hagyassák el az országot. Eddig több mint száz japáni jelentkezett egy Vancouverbe küldött ügynöknél szolgálattételre s miután mindegyiknek volt valami szak-képzettsége a mult háboru folyamán, heti 35 dolláros fizetéssel szerződötték is őket.

SZÁMVERÉS

- Frici, mi történnék akkor ha a tipzarcnsolat valamelyikét megszegnéd?
- Maradna kilenc.

INTERNATONAL RESTAURANT

Ételrendü magyar konyha, cukrász sütemények bármilyen mennyiségben kaphatók. A magyarok szives pártfogását kéri: **Stiffel István** 1444 City Hall Ave. MONTREAL

KANADAI SZOLGÁLAT

HAMBURG és HALIFAX között

Rendes hajókatok a Hamburg Amerika Vonal népszerű hajóin: ST. LOUIS, MILWAUKEE, CLEVELAND

Váltsa meg rokonai részére a jegyet előre, mert így a beutazás sokkal gyorsabban történik.

LESZÁLLITOTT ÁRU ODAVISSZA JEGYEK \$168⁵⁰ NEW YORKTÓL BUDAPESTIG ÉS VISSZA HARMADIK OSZTÁLYON

Forduljon felvilágosításért a helyi ügynökhöz vagy

HAPG

MONTREAL
TORONTO
REGINA
EDMONTON
VANCOUVER

HAMBURG-AMERICAN LINE

274 MAIN STREET, WINNIPEG, MAN.

MARGITKA MÓRICCA VALTOZOTT

Shoreham angol városban érdekes természetü jelenségről beszélnek. Egy 14 éves lány fluvává változott. A kislány, akit Margerynak hívtak, néhány hónappal ezelött egyszerre csak azzal lepte meg születés és osztálytársnóit, hogy hangja változni kezdett. Szép mély hangot kapott, majd kiserkedt a baszus és testének vonalai is megterfiasodtak. Kijelentette, hogy nem akar többet a lányokkal egy osztályba járni. Az orvosok megvizsgálták és megállapították, hogy a lány fluváalakult. Szülei nem tehettek egyebet, átkeresztelték Maurice-nek, nadrágot vettek neki és beltratták a fiúiskolába.

Tel.: HA 3420

J. SCHRETER

RUHA ÉS CIPŐ ÜZLETE
Figyelmess kiszolgálás! JELSZAVUNK: KICSI HASZON, NAGY FORGALOM! 30 ONTARIO ST. EAST MONTREAL, Que.

"DANUBIA" vállalat következő áruit ajánlja:

Karkötő- és szebórák, falldrák, gyűrők, karperecek, valamint másféle ékszerek. Gramofonok, harmonikák, botrotvapengék, borbélyekellék, nemkülönbön sok más cikk, melynek mindennap hasznát veszi. Árjegyzékünkben számtalan magyar gramofon-lemezt foglaltál, melyek közül tetszése szerint válasszaht. Kiszolgálásunk gyors, pontos és megbízható. Áránk mérsékeltek. Mindenegyben vevőnk meg lesz elégedve akár a vásárolt árukkal, akár a végzett javításokkal. Irjon ingyen árjegyzékünkért! "DANUBIA" Co. 645 Main St. Room 108 WINNIPEG, MAN.

Keresetének egy részét, — valamint minden héten vagy fizetéskor

ha takarékbetétre helyezi — ebben a megbízható Takaréokban

olyan mint egy jó kereskedőhajó — mely az elemekkel birokra száll,

... idegen országok más nemzetek piacait felkeresi és

... dusás haszonnal jön vissza ahoz, aki utjára küldte.

3 és 1/2 százalékos kamat

Hivatalos órák: 10-től 6-ig. Szombaton 9.30tól 1 \$1.00-t IS ELHELYEZHET MAR

Province of Manitoba Savings Office

Donald és Ellice sarok — és 94 Main St. Winnipeg
KIREDELTSÉGEK: 23 10th St Brandon; Portage la Prairie; Carman; Dauphin; Ethelbert; Stonewall.

Robin Hood FLOUR

A ROBIN HOOD LISZTBŐL KÉSZÜLT KENYÉR CSILLAPITJA AZ ÉHSEGET ÉS ERŐT AD

Háziorvosunk Levelesládája

Lapunknak sikerült Dr. Biró Károly közreműködésével megnyerni abból a céltől, hogy mindazon honfitársaink is kikérhesék tanácsát, akiknek a nagy távollétek miatt nincs módjukban öt rendelésükben felkeresni. Ezen rovatunk keretében Dr. Biró teljesen díjtalanul ad felvilágosítást minden olyan olvasónknak, akinek előzetesen rendezve van. — A kikérdezőkre Dr. Birótól magánlevelet várunk, ezt is ingyen kapják, ha előzeteskediket egy óra előre rendezik. Levelét az előfizetéssel együtt küldje a "Kanadai Magyar Ujság" címre: 375 Hargrave St. Winnipeg, Man.

Dr. Biró Károly

Ezton is felhívjuk honfitársaink figyelmét, hogy Dr. Biró csak teljes névalírással és pontos címmel ellátott levelekre válaszol, de bárki tetészerinti jelölt adhat még ezenkívül, ha még nevének kezdőbetűit sem akarja nyilvánosságra hozni.

Remény ... Szemem a lámpa fényén hamar könnybe borul ... Legtöbbünknel a harmincas évek vége felé a szemben jelentős változások történnek. A szem-lencse elveszti ugyanis rugalmasságát és ezáltal a szem alkalmazkodási képessége megváltozik. Ez az alkalmazkodási képesség teszi lehetővé, hogy távolba és közelbe egyforma élesen látunk. Az első amit észrevesszünk, hogy olvasásnál a szembe könyb borul, a betűk összefolynak. A könyvet félre kell tenni egy kis időre vagy távolabbra kell tartani szemünktől, mint azt megszoktuk. E korban sokan távollátókká válnak, ami azt jelenti, hogy a szem a távolba nézéshez van beállítva, a közeli nézés, olvasásá eleinte megerőltető képebb teljesen lehetetlenné válik. A változás az öregedés egyik korai jele és megakadályozni semmiképpen sem tudjuk. Megjavítani azonban tökéletesen is lehet megfelelő szemüveg viselésével. Mivel a szemlencse változása állandó, alkalmazkodási képességük az évek folyamán egyre csökken. Emiatt szükséges legalább két évenként új szemvizsgálat, hogy a szemlencse változását új, hozzáillő szemüveggel tökéletesen ellensúlyozzuk.

K. GY. L. Vér jelenléte a köpetben lehet a fogakból, a torokból is, de a leggyakoribb eredete mégis a tüdő. Forduljon egy orvoshoz, aki ha arra szükség van a legközelebbi Tüdőgondozóba fogja küldeni. A tüdőba minél korábban felismerése ugyszólván életkérdés. Ha a

vér más szervekből ered, mint a tüdő, akkor is gyógyításra szorul és ez esetben az a tudat, hogy tüdőjének nincs baja, lelki nyugalmát vissza fogja adni.

Beteg. Alta. A nemí betegség nem titkolni való, hanem azzal azonnal orvoshoz kell menni. Ami önnél visszamaradt az talán már nem is az eredeti baj, hanem az általa előidézett szervi elváltozások, amiket sajnos nem mindig áll módunkban megelőzni. Gyógyításuk azonban minden esetben lehetséges, szakértő kezek által. Ne próbálkozzon semmiféle önkézezéssel, pirulával vagy labdacsookkal, nem érnek azok semmit, mert az oly esetekben, mint az Öné is, a gyógyítás nem orvoságokkal, hanem különféle műszerekkel való kezeléssel történik. Baját tulságos pontossá írt le, ami csak azt bizonyítja, hogy állandóan vizsgálhatja magát. Nem is csoda ha betegnek és tulságosan idegesnek érzi magát. Panaszaiknak nagyrésze ideges eredetű. Forduljon egy specialista orvoshoz akire bízza magát rá, higgyen nekünk és kövesse tanácsait. Biztos kezekben tudja magát és reményeljen teli nem lesz oka önmagát védelmi az idegek megfogva nyugodni és ezzel panaszaik nagy része el fog tűnni. Ne vizsgálgassa magát, mert az észlelt tüneteket úgysem tudja helyesen értelmezni, ez az orvos dolga és ami a legfontosabb legyen türelmes, mert a kezelések gyakran hosszantartóak.

L. M., Ont. Izületi gyulladás által okozott "szívbetegség" va-

lószerűleg a szív belhártyájának és billentyűinek gyulladásából áll, mely azokat elroncsolhatja vagy egyéb oly változást idézhet elő, mely által feladatuknak nem tudnak eleget ten-
ni. A billentyűk a szív üregei között szelepszerűen működnek és e változás következtében

nem jól zárnak. A szív rendszerint kitágul és a tulságos igénybevétele következtében előbb utóbb gyengé lesz. Ezt meg kell és meg lehet előzni mértékletes étellel az izalmak kerülésével. Orvosság csak szükség esetén indokolt, amíg szíve jó erőben van arra szükség nincs.

Érdekességek mult év történetéből

A különböző évvi statisztikák közül ki kell emelni a következőket:
A spanyol bikaviadalok, az 1931-ik évben összesen 9 torreador halt meg és 95 kapott súlyos sebeket.
Az egyiptomi partörtség az év folyamán 9000 font hasist, 600 font ópiumot és 1000 font csempezdohányt foglalt le.
A bécsi Irgalmasok kórházának fogászati rendelőjében

1931-ben 60,000 fogat húztak ki. Az intézet fennállásának 50 esztendeje alatt körülbelül hárommillió foghuzás történt.
Az Egyesült Államok területén 34,000 embert öttek meg az év folyamán a közlekedési esz-
közök. Chicagóban viszont egy év alatt 70 banditát tettek főláb alól.

A londoni telefonforgalomban hetenként átlag 14 millió beszélgetés volt.

Tízévi kényszermunkára ítélték egy fiatal magyar diákot

Zserdin Lajos hírlápiró, aki a Muraszombaton megjelenő "Muravidék" tudósítója, a nyáron már nagyon vágyódott haza a szüleihez, akik a triano ni határtól csak egy köhajításonyra fekvő Alsóendván élnek Zserdin Lajos tizenéves korában került el hazulról és azóta nem lépte át a határt.

Alig hogy megérkezett a szülői házába, de még le sem ráhatta magáról az ut porát, négy jogoszláv csendőr jelent meg a házában.

— Itthon van a kölyök? Ugy tudjuk hazaszkökö! — szölt a csendőrök vezetője. Majd köbőltek az apával, hogy fiát az államrend veszélyeztetése címen letartóztatták. A közvetlen vádpont az volt, hogy vendéglői templonépítésről néhány sort írt a "Muravidék"be.

A magyar diákot megvasalva vitték az alsóendvai bíróság elé. Nem helyezték nagy súlyt a jogoszláv hatóságok a kihallgatására s anélkül, hogy megvizsgálták volna ügyét, két hétig tartották cellájában.

Tízennégy nap múlva újra megvasalák s átszállították Marburgba s az ottani várbörtönben, a Jettinsicában börtönözötték be. A rablőgylkosok sóvány kenyerét ette és türte zokszó nélkül a brutálisásokat, míg végül vizsgálóbíró elé került. Mindezeidig nem tudta, hogy miért fogták el, nem tudta, hogy mi a vád ellene és így módja sem volt a védekezésre. Öreltől gyakran kérdezgette, hogy miért börtönözték be, rövid, de annál gyilkosabb volt a válaszuk:
— Mert bitang magyar vagy Jugoszláviában ezek a körülmények súlyosan estek a lathba. A huszonháromeves diák "ügyét" hosszasan tárgyalták s fejtegették, hogy milyen veszedelmes kémet fogták el, aki nyilván azért lopozott át a határon, hogy politikai összeesküvéseket szitson s a magyar lakóságot fellázítsa a jugoszláv uralom ellen. A belgrádi államvédelmi bíróság kiküldöttel folytatott le a tárgyalást s az államügyész a vádbeszédeben "enyhítő szakaszok figyelembevételével" tízévi kényszermunkára való elítéltetését kérte.

Zserdin egyik meglepetésből a másika esett. Csak most eszmélt rá, hogy egy rosszlatalu, titkos és alaptalan feljelentés milyen veszedelmes helyzetbe sodorta. Hiába hangsúlyozta ártatlanságát, nem vették figyelembe védekezését. Zserdin most már, miután egyebet nem tehetett, mint magyar állampolgár tiltakozott a letartóztatás s az ítélet ellen s azonnali szabaddoboztatást követelte. A jogoszláv bírák válasza csak guonyos mosolygás volt.
A kihallgatásról szölo jegyzőkönyvet aláírtatták a fogolyal.

Zserdin magyarul írta alá a névét. Ez is baj volt. Az egyik bíró ráfordmedt, hogy miért írta alá így a nevét. Dühösen csapkodta az asztalt s magából kiált, neki vörösödve kiáltozta hogy a neve is szölvén a fogoly, tehát nem lehet magyar származású. A magyar diák se hagyta magát s ugyanolyan határozott hangon felelt vissza, hogy nézzenek utána az aktákban, meg fogják állapítani állampolgárságát. Ki is derült, hogy Zserdin zalabaksai, zalamegyei illetőségű és mint ilyen magyar állampolgár.

A vizsgálóbíró tehetetlen dühében guonyosan vágta oda:
— Renegát!

Ujabb kihallgatásra már nem is került sor. A "veszedelmes" rabot további három hónapig tartották itt fogva. Multak a hetek, a hónapok, egyszer egy szikkasztó került be hozzá társnak, aztán egy gyilkos, majd egy tolvaj és egy kasszafuró.

Kétségbeesett volt a fiatal magyar fiú. élete. Minden perc gyötrelmes szenvedéssel volt tele a test-és lélek számára. Réménytelenül számolta a napokat, de sehol semmi biztatás. Még a védőügyvédet sem engedték be hozzá.

Egy este hívták. A két fegyveres őr bakkancsal nagyot koppantak a folyosó labirintusában. Az íródában levették a bilincseit s fogházigazgató, mintha csak arról beszélne, hogy esős, vagy napsütötes idő van. ennyit mondott Zserdinek:

— Hazamehet!

Néhány óra múlva már Alsóendván volt, ahol öreg szülei már el is siratták. Egy percig sem akart tovább időzni az igazságtalanságok és kegyetlenségek földjén, de ujabb akadály gördült elléje, míg fogságban ült, lejárt az utlevélnék érvényessége. Beadványokkal, kérvényekkel ostromolta a hatóságokat, tízszer tette meg az utat Alsóendva és Laibach közöttde hiába.

Nem tudott már tovább várni. Egy hajnalon utnak indult utlevél nélkül. Vigyázva, óvatosan szökött, mert az előző napon is lelöttek a granicárok egy embert a határon. Mint üdözött vad menekült a bokáig erős hóban, mezőkön, tarlókön keresztül vágott át s már a határoszlónál járt, amikor feltűnt a granicásár őrzárát. Gyorsan beágyazta magát a hóba, a torkában érezte szíve dobbanását. Nem vették észre. A katonák tovább haladtak, Zserdin gyorsan felugrott tovább szaladt, be a szedres bozóthba, át az erdőn s amikor az első házat meglátta, feldökölte lihegté:
— Ugy-e ez már Magyarország?

"Mintha egy kellemes órát töltöttünk volna Magyarországon"

A "College Art Association" rendezésében bemutatott magyar kiállítást a newyorki kritika a legrokonszenvesebben fogadta. A "New York American" hatalmas napilap egyik legutóbbi számában Malcolm Vaughan kéthasábos cikkben számol be a magyar kiállítás santonsságáról s a "New York Times" vasárnapi mellékletében háromnegyed oldalt foglal el a képek kritikája.
Malcolm Vaughan cikke bevezetésében megemlíti, hogy a művészet minden ország legnagyobb sikerrel működő nagykövete. Részletesen foglalkozik Munkácsy Mihály és Szinyei-Merse Pál művészetének mar-

dandó hatásával s megjegyzi, hogy a mostani kiállítás külön irányokat képviselő műveivel is jellegzetesen egységes, mert őszszefogják a képeket a magyar művészetet jellemző briliáns színnek, finom érzések és a világos kifejezési mód.
Jewell a N. Y. Timesben egy teljes oldalon végigfutó fócim alatt a magyar művészet általános és elismert magyarázata után megállapítja, hogy minden kép magán viseli a magyar művészet színdús jellegzetességét s a kiállítás után az az érzésünk mintha egy kellemes órát töltöttünk volna Magyarországon. "A művészetnek Magyarország szárnyai vannak!"

Andrássy Gyula a világháború kitörésétől kezdve igyekezett békét közvetíteni

A budapesti Andrássy Gyula Emlékbizottság ülésén Vályi Félix londoni újságíró tartotta meg előadását: Andrássy kiserleti és svájci tárgyalásai Magyarorszag megmentésére 1918 ban. Az előadó kifejtette, hogy Andrássy a világháború kezdetétől fogva mindent megtett a békekötés siettetésére. Andrássy a fehér béke mellett tört lándzsát, 1915 márciusában vállalkozott arra hogy Berlinben megkisérli a német császárt és a kancellárt rávenni a franciákkal való kibékülés politikájára. Sajnos nem volt hivatalos megbízása és így kellő befolyást nem gyakorolhatott.

Tárgyalásai során mindenütt a mérsékelt hangját használta. A kettős monarchia barátai és az egész világon csodálkoztak azon, hogy ez a külpolitikára nevelt magánember kísérletezik békekötéssel, holott sem Ausztria sem Magyarország nem bővelkedett a politikai és diplomáciai tehetségekben. Bethmann-Hollweg német birodalmi kan-

cellár többször kijelentette, ha Andrássy lett volna a partnere a bécsi Ball-Platzon, ha az ő egyéni sulya és tekintélye hivatalos minőségben állott volna mellette Ludendorff tulkapásai ellen, meg lehetett volna nyerni a habozó német császárt a mérséklet politikájának.

Ha az orosz forradalom idején Andrássy ül a külügyministeri székben, akkor másképp kötétték volna meg az orosz békét. Az előadó éles szavakkal bírálta Czernin és Burián politikáját és hangsúlyozta, hogy ezzel a politikával szemben csak Andrássy elgondolása menthette volna meg a monarchiát. Előadását azzal fejezte be, hogy Andrássy egyéni tragédiája és nemzeti tragédiája sokáig fogja foglalkoztatni a jövő történetíróit, mert a kettőnek összeshözvödésében meg fogják találni a magyar lélek önmagával való meghasonlásának minden mélységét.

Egy jó tanács!

HA AZT AKARJA, HOGY PÉNZE GYORSAN ÉS BIZTOSAN ÉRJEN AZ ÓHAZABA: KÜLDJE AZT A

"PANNONIA"

621 Main Street, Winnipeg, Man. UTJÁN

TÁVIRATIDJ csak 75 cent KERJEN PÉNZKÜLDÖVET

A COLUMBIA MAGYAR GRAMPHON LEMEZEK

képviselete és főlerakatal Darabja 65 cent

Az áruosztályról

kapható:
Eredeti DIANA sóborszesz üvege 45 cent és \$1.00.
Óhazai kaszák darabja \$2.00
Piatlak játzóártya 65 cent.
Selmeel pipák szárral \$1.25.
MODIANO cigaretta papír tucataja 30 cent.
MODIANO cigaretta hüvely 10 doboz \$1.25
Importált édes-nemes PAPIKA eredeti féklős zsák 75 cent.
Érös ROZSA Paprika fontja 45c
M. K. DOHÁNYJÖVEDEK CIGARETTA és PIPA-DOHÁNYAI eredeti csomagoláiban: 13, 15, 20, 50, 60, 80 és 95 cent csomagoként

VIDEKRE A SZÁLLÍTÁS KÜLÖN MEGFIZETENDŐ! Kérjen részletes árjegyzékot! **!! Ügyeljen a Címre !!**

FRANCIA HUMOR

A FŐNÖK: Mi az, te fizetés-emelést kérsz? Ilyen kisflu még nem érdemel több fizetést.

AZ INAS: Kérem, én csak azért vagyok ilyen kicsi, mert annyit dolgozom, hogy nem érek rá nőni.

PÉNZKÜLDÉSI DIJSZABÁSUNKAT LÉNYEGESEN LESZÁLLÍTOTTUK

Győződjön meg személyesen és kérjen az új árjegyzékéből — Aranypengőben minden más banknál kedvezőbb árfolyamat adunk ugyszintén leiben, dinárban és koronában is — Irjon nekünk és győződjék meg hogy nálunk olcsóbban küldhet pénzt mint bármely más bank vagy hajósírodánál egész Amerikában

ALEX. A. KELEN LIMITED

1456 City Hall Ave.

MONTREAL, Que.

5 Pengő 50 fillért

FIZETÜNK KI

1 Kanadai dollárért

7 Pengőt

1 Amerikai dollárért

RÁDIÓ UTJÁN 50c EXTRA, DIJ

KÜLDJÖN PÉNZKÜLDŐ IVÉRT

KAUFMAN STATE BANK

124 N. La Salle Street Chicago, Ill., U. S. A.

CSÁRDÁSOK

Ablakomon kinyitott a muskál!
A gósdnek hat kereke de fényes
Alagut csárdás
A lábamon allgálaj állók, Korbely nótá.
A legnagyobb áristom a kaszárnya
Amikor a cigány huzza a nótát.
A szeretőm Dunántúl.
A szögedi sürgönypostona.
Az én rózsám nem tulikás.
Asért mert hogy iszok én.
Az orvos ur tegnap veti be.
Az a füstán füttyölőjét ennek a világnak.
Az akarja az én híncsem.
Az álmodtam te is szeretesz.
arad a Tiszán. Operettből. \$1.00
Beteg vagyok, fáj a szívem tája.
Bíró Marcsa libája.
Bíró uram bepanaszok egy legény!
Csó, csó, csó, kukorica csó.
3-53-4-5-6-7. Badacsonyi csárdás.
Eltörték a jobb karomat.
Elment a rózsám Amerikába.
Erőd mellett, de magas.

Ez a kis lány azt hiszi.
Est a kerek ardot járom én.
Édesanyám nem tudok elaludni
Egyeser voltam csak a bába.
Érik a ropogós cseresznye.
Favilla, fakanál, fatányér.
Füstös cigány, ide meliém.
Gyanítand primás a ronót.
Ha bemegek a csernába.
Ha egy darab arany volna.
Ha,lik a jejenye, zöldül a level.
Hajnalcsillag az égen.
Ha meghülök kinyitór a bieskámát.
Havas alján volt egy kis lány.
Hej cigány "hallóde!"
Hosszú v. t. a tegnap este.
Husár csárdás.
Huzd cigány a rózsámunk.
Ici-pei rózsalevél az ajkád.
Igy teszek, ugy teszek.
Ráittonyára befutott a gyorsvonat.
Hajnalcsillag, minden pénzem.
Irtam tegnap a babáimnak.
Kalarábé nem való a kecskének.

Megjött az óhazal nagy képes naptár 1932 évre, vastag kítetben, képmény táblával, szállítási költséggyütt \$1.75.
Kérje nagy képes árjegyzékem könyv, zsemmű és mindenféle hazai cikkekér.
Mivel az Egyesült Államok postahivatala Kanadába utárvét irlelt nem szállít, kérem az ószagot 25 cent szállítási költséggyütt előre beküldeni.

A. WIESINGER

961-St. Nicholas Ave.

New York, N. Y.

EGYLETEK - EGYHÁZAK

KATHOLIKUS MABAY ISTENTISZTELET
Minden vasárnap 10-11 óra a Szent Ferenczi misztéri...

WINNIPEGI REFORMATUS EGYHAZ
Isteni szolgálat. Minden vasárnap délelőtt háromnegyed tízkor...

WINDSOR, ONT. SZENT ANTAL KATHOLIKUS MAGYAR HITKOZSEG
Vasárnapi szent misztéri 8 órakor a Szent Angyalok kápolnájában...

WELLAND, Ont. MAGYAROK NAGYSZONNYA KATHOLIKUS HITKOZSEG
Hétfőnap reggel 10 órakor szent misztéri - Vasárnap 8 órakor szent misztéri...

LETHBRIDGEI ELŐS MAGYAR BÉTEGSEGÉLYZŐ EGYLET
Gyűlést tart minden hétfő este 7 órakor...

A TORONTÓI MAGYAR BAPTISTA GYŐLEKEZET
Isteni szolgálatok sorrendje: Beverly és Sullivan utcák sarkán...

ROSDALEI MAGYAR BÉTEGSEGÉLYZŐ EGYLET
Már már közel fél száz tagja van. Együttünk havonta...

A KELETKANADAI AG. HITV. EVANGELIKUS EGYHÁZKÖZSÉGEK TÁJEKOZTATÓJA
Windsor. Templom: A Langlois és Assumption utcák sarkán...

WILLAND. Templom a Griffith St.-en lévő St. Matthew's Lutheran Church angol ev. templom...

A BRANTFORDI MAGYAR BÉTEGSEGÉLYZŐ EGYLET
Edzési díj: 2 dollár. Havi tagdíj 1 dollár...

A RAYMONDI ELŐS MAGYAR BÉTEGSEGÉLYZŐ EGYLET
Alakult: 1927. aug. 1-én. Tagjainak száma: 75...

EDMONTONI BÉTEGSEGÉLYZŐ EGYLET
EDMONTON, ALTA. - Az első magyar egyület EDMONTONBAN. ALAKULT 1926-BAN.

ALBERTAI REFORMATUS EGYHAZ
Központ: Calgary. Egyházak: Lethbridge, Raymond, Leduc, Taber, Brooks...

TORONTÓI MAGYAR EGYELET
Magyar nemzeti, keresztény szociálista tömörület. Alakult 1927-ben...

A WINNIPEGI SZENT ISTVÁN KIRALY R. KATH. MAGYAR BÉTEGSEGÉLYZŐ EGYLET
Alakult 1907-ben. Saját háza Winnipeg, Elmwood, 665 Nairn Ave...

TORONTÓI MAGYAR EGYLET
Alakult 1927-ben. CÉLJAI: A helybeli magyarság nemzeti és társadalmi megszervezése...

ALBERTAI REFORMATUS EGYHAZ
Központ: Calgary. Egyházak: Lethbridge, Raymond, Leduc, Taber, Brooks...

A WINDSORI MAGYAR REFORMATUS EGYHAZ KALAUZA
Lelkész: Dr. Molnár Jenő 531 Quillette Ave. Windsor, Ont.

ORVOSOK
Dr. BIRO KAROLY
Sebész és belgyógyász a budapesti Gr. Apponyi Poliklinika v. tanársegédje

A MAGYAROK FOGORVOSA
Saskatoonban DR. A. SINGER
123-20th STREET WEST

Dr. J. E. WILKINSON
magyarok fogorvosa
520 Tegner Building
Edmonton, ALTA.

Dr. V. K. O'GORMAN
ORVOS ÉS SEBÉSZ
642 Tegner Building
Edmonton, ALTA.

Dr. B. J. Ginsburg
ORVOS
a bőr- és nemibetegségek
Specialistája
403-A McArthur Bldg. 4. em. WINNIPEG, Man.

Dr. H. HERSHFIELD
orvos és sebész
Jittervella és Röntgenugár-kezelés
178 Main St. és Alexander Ave sarkán WINNIPEG, Man.

Ha bármilyen orvosra vagy drogstore tárgyra van szüksége, küldje rendelését...

MAGYAR ORVOS
Dr. SOLE MIKLÓS
v. klinikai orvos
141 Main St. East. Hamilton Ont. telefon: Baker 3372

Honfitársak!
SIMON JÁNOS
MAGYAR ÉTTERMÉT,
230 BARTON ST. EAST, HAMILTON, ONT.

Telepedjen le s legyen a maga gazdája
Sohasom lesz jobb alkalom a telepedésre, mint most! Jó vidéken, benépesedett helyen folyik a település...

HA RAYMOND és környékén, ahol CUKORRÉPA DOHANY és mindenféle kertii vetemény megtermel, akar földet venni...

Uj Magyar Ima és Énekeskönyvek nagy választékban kaphatók
A STOCKHOLMI MAGYAR NŐVEREKNEK
Árjegyüket kívánatra küldünk

Dr. P. H. McNULTY M. D. C.M.
Röntgen specialista, sebész és nőgyógyász
rendelő: 300 Power Bldg. LAKAS 188 Harrow Street WINNIPEG, MAN.

FRED. B. PENNOCK
B. A., LL. B.
ÜGYVÉD ÉS KÖZJEGYZŐ
Edmonton, Alta.
604 Tegner Bldg. a 15 centes utcán felel

COURT'S - MAHLER

ni, égi vigaszt tudna neki nyújtani. Hűszen maga magán tapasztalta, milyen üdvösség magának mondhatni egy gyermekét...

A TENGERSEM TÜKRE

talasszonyok és kijelentette, hogy Ruth még a tavasz bekövetkezte előtt anya lesz. Ruthot az érzelmek egész özőne rohanta...

